

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANA
BİLİM DALI

DOĞU ANADOLU BÖLGESİNDE GENÇLİK VE SPOR
İL MÜDÜRLÜKLERİNDE ÇALIŞAN PERSONELİN
PROBLEM ÇÖZME BECERİSİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mevlüt YILDIRIM

ELAZIĞ-2016

ONAY SAYFASI

Prof. Dr. Mustafa KAPLAN

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü
Bu tez Yüksek Lisans Tezi standartlarına uygun bulunmuştur.

Prof. Dr. Cengiz ARSLAN

Beden Eğitimi ve Spor
Anabilim Dalı Başkanı

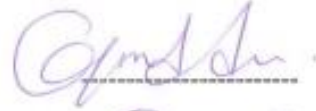
Tez tarafımızdan okunmuş, kapsam ve kalite yönünden
Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Yrd. Doç. Dr. Oğuzhan ALTUNGÜL

Danışman

Yüksek Lisans Sınavı Jüri Üyeleri

Doç. Dr. Cemal GÜNDOĞDU

Yrd. Doç. Dr. Oğuzhan ALTUNGÜL

Yrd. Doç. Dr. Atalay GACAR

TEŞEKKÜR

Çalışmam sırasında yardımlarını esirgemeyen danıőmanım Yrd. Doç. Dr. Oğuzhan ALTUNGÜL'e, diğer tüm bölüm hocalarıma ve araőtırmaya katılarak verileri elde etmeme yardımcı olan tüm personel arkadaşlarıma sonsuz teőekkürlerimi sunarım.

Mevlüt YILDIRIM

ELAZIĞ-2016

İÇİNDEKİLER

BAŞLIK SAYFASI	i
ONAY SAYFASI	ii
TEŞEKKÜR	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLolar LİSTESİ	vi
SİMGELER VE KISALTMALAR	xii
1. ÖZET	1
2. ABSTRACT	2
3. GİRİŞ	3
3.1. Gençlik ve Spor Müdürlüğü Yönetimi	8
3.1.1. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü	8
3.2. Sporcu ve Problem	10
3.2.1.Sporcu	10
3.2.2.Problem	10
3.2.3. Problem Çözme Becerisi	15
3.2.4. Problem Çözme Aşamaları	22
3.2.5. Problem Çözme Teknikleri	24
3.3 Gençlik ve Spor Müdürlüğü Yönetiminde Problem Çözme Ve Karar Verme Süreci	26
3.3.1. Yönetim Süreçleri	28
3.3.2. Karar Verme Süreci	28
3.3.3. Düşünme Stilleri	29

4.MATERYAL VE YÖNTEM	32
4.1. Evren ve Örneklem	32
4.2. Verilerin Toplanması	32
4.3. Veri Toplama Araçları	32
4.3.1. Kişisel Bilgi Formu	32
4.3.2. Problem Çözme Envanteri	33
4.4. Verilerin Analizi	34
5. BULGULAR	35
6. TARTIŞMA VE SONUÇ	61
KAYNAKÇA	67
EKLER	71
EK-1. Kişisel Bilgi Formu	71
EK-2. Problem Çözme Envanteri	72
ÖZGEÇMİŞ	75

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Katılımcıların Cinsiyet Dağılımları Tablosu	35
Tablo 2. Katılımcıların Yaş Dağılımları Tablosu	35
Tablo 3. Katılımcıların Görev Dağılımları Tablosu	35
Tablo 4. Katılımcıların Mesleki Kıdem Dağılımları Tablosu	36
Tablo 5. Katılımcıların Buldukları Kurumda Çalışma Süreleri Dağılımları Tablosu	36
Tablo 6. Katılımcıların Eğitim Durumu Dağılımları Tablosu	37
Tablo 7. Katılımcıların, “Bir sorunumu çözmek için kullandığım çözüm yolları başarısız ise bunların neden başarısız olduğunu araştırmam” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu	37
Tablo 8. Katılımcıların, “Zor bir sorunla karşılaştığımda ne olduğunu tam olarak belirleyebilmek için nasıl bilgi toplayacağımı uzun boylu düşünmem” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu	38
Tablo 9. Katılımcıların, “Bir sorunu çözmek için gösterdiğim ilk çabalar başarısız olursa o sorun ile başa çıkabileceğimden şüpheye düşerim” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu	38
Tablo 10. Katılımcıların, “Bir sorunu çözdükten sonra bu sorunu çözerken neyin işe yaradığını ayrıntılı olarak düşünmem” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu	39
Tablo 11. Katılımcıların, “Sorunlarımı çözme konusunda genellikle yaratıcı ve etkili çözümler üretebilirim” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu	39

Tablo 12. Katılımcıların, “Bir sorunumu çözmek için belli bir yolu denedikten sonra durur ve ortaya çıkan sonuç ile olması gerektiğini düşündüğüm sonucu karşılaştırırım” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu	40
Tablo 13. Katılımcıların, “Bir sorunum olduğunda onu çözebilmek için başvurabileceğim yolların hepsini düşünmeye çalışırım” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu	41
Tablo 14. Katılımcıların, “Bir sorunla karşılaştığımda neler hissettiğimi anlamak için duygularımı incelerim” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu	41
Tablo 15. Katılımcıların, “Bir sorun kafamı karıştırdığın da duygu ve düşüncelerimi somut ve açık-seçik terimlerle ifade etmeye çalışmam” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu	42
Tablo 16. Katılımcıların, “Başlangıçta çözümünü fark etmesem de sorunlarımın çoğunu çözüme yeteneğim vardır” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu	42
Tablo 17. Katılımcıların, “Karşılaştığım sorunların çoğu, çözebileceğimden daha zor ve karmaşıktır” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu	43
Tablo 18. Katılımcıların, “Genellikle kendimle ilgili kararları verebilirim ve bu kararlardan hoşnut olurum” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu	44

- Tablo 19.** Katılımcıların, “Bir sorunla karşılaştığımda onu çözmek için genellikle aklıma gelen ilk yolu izlerim ” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu 44
- Tablo 20.** Katılımcıların, “Bir sorunla karşılaştığımda onu çözmek için genellikle aklıma gelen ilk yolu Bazen durup sorunlarım üzerinde düşünmek yerine gelişi güzel sürüklenip giderim ” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu 45
- Tablo 21.** Katılımcıların, “Bir sorunla ilgili olası bir çözüm yolu üzerinde karar vermeye çalışırken seçeneklerimin başarı olasılığını tek tek değerlendirmem ” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu 45
- Tablo 22.** Katılımcıların, “Bir sorunla karşılaştığımda, başka bir konuya geçmeden önce durur ve o sorun üzerinde düşünürüm ” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu 46
- Tablo 23.** Katılımcıların, “Genellikle aklıma ilk gelen fikir doğrultusunda hareket ederim” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu 46
- Tablo 24.** Katılımcıların, “Bir karar vermeye çalışırken her seçeneğin sonuçlarını ölçer, tartar, birbirleriyle karşılaştırır sonra karar veririm” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu 47
- Tablo 25.** Katılımcıların, “Bir sorunu çözmek üzere plan yaparken o planı yürütebileceğime güvenirim” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu 47

Tablo 26. Katılımcıların, “Belli bir çözüm planını uygulamaya koymadan önce, nasıl bir sonuç vereceğini tahmin etmeye çalışırım” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu	48
Tablo 27. Katılımcıların, “Bir soruna yönelik olası çözüm yollarını düşünürken çok fazla seçenek üretmem” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu	49
Tablo 28. Katılımcıların, “Bir sorunumu çözmeye çalışırken sıklıkla kullandığım bir yöntem; daha önce başıma gelmiş benzer sorunları düşünmektir” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu	49
Tablo 29. Katılımcıların, “Yeterince zamanım olur ve çaba gösterirsem karşılaştığım sorunların çoğunu çözebileceğime inanıyorum” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu	50
Tablo 30. Katılımcıların, “Yeni bir durumla karşılaştığımda ortaya çıkabilecek sorunları çözebileceğime inancım vardır ” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu	50
Tablo 31. Katılımcıların, “Bazen bir sorunu çözmek için çabaladığım halde, bir türlü esas konuya giremediğim ve gereksiz ayrıntılarla uğraştığım duygusunu yaşarım” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu	51
Tablo 32. Katılımcıların, “Ani kararlar verir ve sonra pişmanlık duyarım” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu	51
Tablo 33. Katılımcıların, “Yeni ve zor kararları çözebilme yeteneğime güveniyorum” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu	52

- Tablo 34.** Katılımcıların, “Elimdeki seçenekleri karşılaştırırken ve karar verirken kullandığım sistematik bir yöntem vardır” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu 52
- Tablo 35.** Katılımcıların, “Bir sorunla başa çıkma yollarını düşünürken çeşitli fikirleri birleştirmeye çalışmam” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu 53
- Tablo 36.** Katılımcıların, “Bir sorunla karşılaştığımda bu sorunun çıkmasında katkısı olabilecek benim dışındaki etmenleri genellikle dikkate almam” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu 53
- Tablo 37.** Katılımcıların, “Bir konuyla karşılaştığımda, ilk yaptığım şeylerden biri, durumu gözden geçirmek ve konuyla ilgili olabilecek her türlü bilgiyi dikkate almaktır” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu 54
- Tablo 38.** Katılımcıların, “Bazen duygusal olarak öylesine etkilenirim ki, sorunumla başa çıkma yollarından pek çoğunu dikkate bile almam” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu 54
- Tablo 39.** Katılımcıların, “Bir karar verdikten sonra, ortaya çıkan sonuç genellikle benim beklediğim sonuca uyar” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu 55
- Tablo 40.** Katılımcıların, “Bir sorunla karşılaştığımda, o durumla başa çıkabileceğimden genellikle pek emin değilim ” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu 55

Tablo 41. Katılımcıların, “Bir sorunun farkına vardığımda, ilk yaptığım şeylerden biri, sorunun tam olarak ne olduğunu anlamaya çalışmaktır” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu	56
Tablo 42. Katılımcıların Problem Çözme Becerisi Düzeyleri İle Cinsiyetleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Independent Samples T Test) Tablosu	56
Tablo 43. Katılımcıların Problem Çözme Becerisi Düzeyleri İle Yaş Grupları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (One Way Anova) Tablosu	57
Tablo 44. Katılımcıların Problem Çözme Becerisi Düzeyleri İle Görevleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (One Way Anova) Tablosu	57
Tablo 45. Katılımcıların Problem Çözme Becerisi Düzeyleri İle Mesleki Kademeleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (One Way Anova) Tablosu	58
Tablo 47. Katılımcıların Problem Çözme Becerisi Düzeyleri İle Eğitim Durumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (One Way Anova) Tablosu	59

SİMGELER VE KISALTMALAR

BTGM : Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü

BTK : Beden Terbiyesi Kanunu

GSB : Gençlik ve Spor Başkanlığı

GSGM : Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü

TİCİ : Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı

TSK : Türkiye Spor Kurumu

1. ÖZET

Bu çalışmanın amacı Doğu Anadolu Bölgesi Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüklerinde çalışan personelin problem çözme beceri düzeylerini araştırmaktır. Araştırmanın örneklem grubunu Elazığ, Ağrı, Bingöl, Bitlis, Erzincan, Erzurum, Hakkari, Kars, Malatya, Muş, Tunceli, Van, Ardahan ve Iğdır Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlükleri'nde çalışan 8 (%4,8) İl Müdürü, 45 (%27,1) Antrenör ve 114 (%68,1) Memur olmak üzere toplam 166 personel oluşturmaktadır. Araştırmada 6 sorudan oluşan kişisel bilgi formu ve Heppner ve Petersen tarafından geliştirilen, 35 sorudan oluşan Problem Çözme Envanteri kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS paket programı ile analiz edilmiştir.

Araştırma bulgularına bakıldığında katılımcıların cinsiyet, yaş ve çalışma süresi değişkenleri ile problem çözme becerisi puan ortalamalarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanamamıştır ($p>0,05$). Bununla birlikte katılımcıların görev, mesleki kıdem ve eğitim durumları değişkenleri ile problem çözme becerisi puan ortalamalarında istatistiksel olarak anlamlı farklılığa rastlanmıştır ($p<0,05$). Sonuç olarak örneklem grubundaki katılımcılardan memur olarak görev yapan personelin problem çözme beceri düzeyleri diğer katılımcılara göre daha yüksektir. Bununla birlikte katılımcılardan 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip olanların ve üniversite (lisans) mezunu olanların problem çözme becerileri diğer katılımcılara göre daha yüksektir. Bu bilgilerden yola çıkarak, Doğu Anadolu Bölgesi Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüklerinde görev yapan yönetici ve eğitimcilerin problem çözme beceri düzeylerinin düşük olmasının sebebinin araştırılması ve geliştirici faaliyetlerde bulunulmasının faydalı olacağı düşünülebilir.

Anahtar Kelimeler: Gençlik ve Spor, Spor, Problem çözme

2. ABSTRACT

MEASUREMENT OF PROBLEM SOVING SKILLS OF PERSONEL WHO WORKS IN EASTERN REGION YOUTH AND SPORTS PROVINCE MANAGEMENT

This study aims to investigate the problem solving skill levels of personnel working in Eastern Anatolia Region Youth Services and Sports Provincial Directorate. Sample of this research contains totally 166 personnel, 8 (%4,8) of Provincial Director, 45 (%27,1) of Trainers, 114 (68,1) of officers who works in Elazig, Agri, Bingol, Bitlis, Erzincan, Erzurum, Hakkari, Kars, Malatya, Mus, Tunceli, Van, Ardahan ve Igdir city's Youth Services and Sports Provincial Directorate. In the study, a personal information form which consists of six questions and developed by Heppner and Petersen, Problem Solving Inventory was used consisting of 35 questions. The obtained data were analyzed with SPSS. In the findings it was observed that there is not a statistically significant difference in participants, gender, age and work time variables and problem-solving skills mean scores ($p>0,05$). However, it was observed that there is a statistically significant difference in participant's duty, seniority and education level variables and problem-solving skills mean scores ($p<0,05$). As a result, the level of problem-solving skills, who served as staff officer of the participants in the sample, is higher than the other participants. At the same time, participants those with 16-20 years of seniority and university (undergraduate)'s problem-solving skills are higher than the other participants. Based on this information, it can be conceivable that a research may do about why manager's and trainer's problem solving skill levels are low and it may be made developing activities on problem solving skill.

Key Words: Youth And Sports, Athlete, Problem

3. GİRİŞ

Kolektif yaşamda içerisindeki her birey kendi içinde denge oluşturarak çevresinde olup bitine uyum sağlamaya çalışır. Bu gibi bir eylem devamlılığı hem kişisel hem de toplumsal yaşam için gerekli bir adımdır. İşte bu nedenler kişilerin ortaya koydukları davranışlar ve psikolojik yapıları birliktelik için son derece önemli ve üzerinde ciddiyetle durulması gereken bir konudur. Psikolojik deneyler sonucu varılan bulgular insanların davranışlarını anlamak ve yorumlamak kolaylaşabilmektedir. Ancak yine de bunun için yeterli bir yöntem değildir. Çünkü insanın psikolojik yapısı bütünüyle kompleks bir yapıya sahiptir. Yapılan araştırmalar bireyin aynı olaya farklı tepkiler verdiğini göstermektedir. Böylesi çalışmalar var oldandan hareketle ileriye dönük yapılan genellemeler bütünüdür.

Birey dünyaya geldiği andan itibaren çeşitli aşamalardan geçmektedir. Bu aşamalar sonucunda çeşitli kazanımlara sahip olmaktadır. Bazı kazanımları ise doğuştan sahip olduğu biyolojik ve kalıtsal özelliklerdir. Bunlar; büyüme, gelişme, yetenekler, ilgi, zeka, heyecan, bellek, düşünme, öğrenme gibi kazanımlardır. İşte bu kazanımlarla algılama konularında elde edilen psikolojik bilgiler sayesinde insanları çalışmalarda çeşitli yönlerden kısıtlı da olsa değerlendirebiliriz. Bu gibi çalışmalar alanında uzman kişilerin yardımıyla çözüme kavuşturulmalıdır. Daha önce sıraladığımız kazanımları içeren bilimsel araştırmalar yaparak, Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinde çalışan personelin problem çözme becerilerinin ölçülebilir, bu kurumda çalışan bireylerin sahip oldukları beceriler hakkında bilgi toplayabiliriz. İçinde bulunduğumuz dönemde, toplumsal yaşam içerisinde oldukça farklı sorunlarla karşı karşıya kalabiliriz.

Bunların çoğu toplumsal yaşamın küreselleşmeyle birlikte gelen çağın hastalıkları ve sorunlarıdır. Bunlar ise şöyledir; Meslek seçme, boşanma, iletişim sorunları, depresyon gibi problemler gündelik hayatta var olanlardan bazılarıdır. Problem, kişiler ve ya toplumların karşılaşılabileceği, başarıya ulaşabilmek adına için çözüme kavuşturulması gereken zorluklardır (1). İşte sıraladığımız bu gibi problemlerin çözümü başlı başına beceri gerektiren bir durumdur.

Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinde çalışan personelin karşılaştıkları problemler ile baş edebilmesi ve bu problemlere çözüm üretebilmesi için algılanan problem çözme beceri düzeylerinin yüksek olması çözümler için faydalı olması açısından önemlidir. Çünkü bu gibi önemli kurumlar yaşamsal önem arz etmektedir.

Özellikle amacı olan gençliğin daha güçlü bir hale gelmesi ve gençlerin ileriye yönelik kazanımlar elde edebilmesi olan bu kuruluş, problem çözme bakımından diğer kurumlara oranla daha fazla ileri bir seviyede olmak zorundadır. İnsanların doğuştan gelen bir özelliği de sorunların üstesinden gelmesi, yaşamı boyunca aldığı eğitimler ve deneyimlerle gelişir ve beceri şekline dönüşür (2). Buradan hareketle, Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinde çalışan personelin seçimi konusunda seçici olunması gerekmektedir. Bu seçicilikle birlikte bireylere eğitim yoluyla gerekli bilgilerin verilmesi sağlanmalıdır.

Problem çözmenin insan hayatındaki önemini göz önünde bulunduran eğitimcilerden hareketle, Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinde çalışan personelin problem çözme okullarda becerilerini gelişmesini sağlayacak bir öğretim yöntemine büyük ihtiyaç duymaktadırlar. Özellikle bu görev eğitim kurumlarının görevlerinden birisidir. Bu şekilde eğitim alan personel gençlerin hayata başarıyla

uyum gösterecek şekilde yetişmelerini sağlayacaktır. Bu nedenle eğitim kurumlarında işlenecek konular, hayatta karşılaşılacak problemler biçiminde ele alınmalıdır (1). Gerçek hayatta karşılığı olmayan teorik bilgiler zamanla unutulacaktır. Bu unutulmuş bilgiler, zaman kaybından ziyade eksik bilgilerle öğrenimi tamamlayan birey için ve onun danışmanlığı yaptığı gençler içinde büyük bir tehlikeye yol açacaktır. Problem çözme becerisinden uzak olan personel etkilediği bireyin yanlışlar yapmasına sebep olacaktır. Öte yandan güçlü bir eğitim alan personel ise problem çözme becerisi sayesinde benlik saygısını geliştirecektir. Bu olaylar sonrası ortaya çıkan benlik saygısı kişinin kendisine olan güvenini artıracadıından, bireylerin problemlere bakış açısını olumlu etkileyebilir. Benlik saygısı, kişinin kendisine saygı duyabilmesi, güvenebilmesi, değer verebilmesi, kişinin kendini benimsemesi ve birçok psikolojik açıdan etkin olmasını sağlayan temel belirleyicilerden biridir (2). Bu çerçevede, benlik saygısı bireyin kendini değerlendirmesinde edindiği geribildirimlerden oluşmaktadır. Eğitim yoluyla aldığı gerekli teorik bilgiyi, personeli olduğu kurumda pratik hale getiren birey artık daha olumlu bir yapıya kendini açmıştır. Olumlu benlik saygısı ise bireyin çevresinden aldığı olumlu geribildirimlerden oluşur. Bu nedenle çevresi tarafından desteklenen bireylerin, benlik saygısı diğer bireylere göre daha yüksektir. Benlik saygısı yüksek olan bireylerin ise problemleri ele alış ve çözümleyiş biçimleri de farklıdır. Uzmanlar tarafından yürütölmüş çalışmalarda bu görüşü destekler niteliktedir (3).

İçerisinde yaşadığımız zaman diliminde ölkemiz diğer ölkelere oranla güçlü ve sayı bakımından büyük bir genç nüfusa sahiptir. Bu büyük yapının nitelikli bir hale getirilip kullanılması ise gençlik spor müdürlüğü gibi kurumların

en önemli vazifesidir. Bununla birlikte duyarlı ve dinamik yapısı ile geleceğimizin de tükenmeyen potansiyeli ve güvenidir bu nedenle gençlerle ilgili konular, boş zamanları değerlendirme sorunları, tüm gençlik spor il müdürlüklerinin ortak konuları ve sorunlarıdır.

Gençlik spor il müdürlükleri bir kurum olarak Türk toplumunu ve kültürünü en iyi derece de temsil eden kuruluşlardır. Bahsedilen bu temsili yetin güçlü ve kalıcı olabilmesi için üniversitelerde personele gerekli eğitimin verilmesi gerekir. Özellikle gençliğin zihinsel süreçlerini daha pozitif hale getirip onların problem çözme becerilerinin artırılması gerekir. Bunun içinde düşünme önündeki engellerin kaldırılması gerekir. Çünkü düşünmenin önünde oldukça farklı kompleks durumlar vardır. Bu ihtiyacın kazandırılması için gerekli fiziksel eğitimin verilmesi öncelikli şarttır. Bu nedenle, rekreasyon eğitimi ile zamanın nasıl kullanılacağı öğrenilmeli ve kişiliği etkileyen yönlerinden nasıl yararlanılacağı bilinmelidir. Bu da ancak, serbest zamanın yaratılması ve kullanılması ile olur (4). Bu kapsamda, gençlik spor müdürlüğü personellerinin kişisel özelliklerinin bilinmesi ve eksik olan becerilerinin geliştirilmesi için çeşitli programların üretilmesi, toplumun sosyal ve mesleki açıdan ilerlemesine katkıda bulunabilir. Personellerin kişisel özelliklerinin ve becerilerinin ortaya çıkmasına olanak sağlayan uygulamalar yaptırmak ise re kreatif etkinlikler ile mümkün olabilmektedir. Açıklamalar ışığında, modern bir bakış açısı ilere kreatif faaliyetler, bireyin kendisini anlatabildiği, yeteneklerini ortaya çıkarabildiği bir fırsattır (5). Motor becerilerini geliştiren ve kendisi diğer yönlendiren personel, işyerinde yetenekleri daha iyi şekilde ortaya çıkaracaktır. Bu da onun problem

çözme alanında yetkinliğini göstermesini ve yol göstericiliğini daha da artıracaktır.

Daha önce yapılan çalışmalarda bu sporun geliştirici ve başarıya götüren etkisi açıkça görülmektedir. Bu durumda, rekreatif etkinliklerin kişilerde birçok özelliği etkilediği görülmektedir. Rekreatif etkinlikler içinde çeşitlilik olduğundan spesifik becerilerin gelişimi için yaklaşık olarak, gerekli özelliklere sahip etkinlikler belirlenebilir ve bu etkinliklerin, üzerinde çalışılan becerilere etkisi olabilir. Bu doğrultuda, rekreatif etkinliklerin gençlik spor müdürlüğü personelinin algılanan problem çözme becerileri ve benlik saygısı düzeylerine etkisinin araştırıldığı bu çalışmada, elde edilen veriler ile personellerin algılanan problem çözme becerilerinin ve benlik bilinçlerinin geliştirilmesi ve sosyal yaşamda karşılaşılan problemlerin çözümünün kolaylaştırılması amaçlanmıştır. Gençlik spor müdürlüğü personellerinin gelecekte, kendi meslek gruplarında topluma önderlik yapacakları, örnek olacakları söylenebilir. Bu bakımdan, araştırmanın sadece gençlik spor müdürlüğüne değil, dolaylı olarak toplum düzenine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Günümüzde toplumlar ve kurumlar meslek sahiplerinden var olan problemlere yeni bakış açıları getirmelerini beklemekte ve yeni yaşam biçimi de bunu gerektirmektedir. Bu çerçevede, bu çalışmanın, gelecekteki meslek sahiplerinin algılanan problem çözme beceri düzeyini yükseltmek veya var olan yeteneklerini geliştirmek, benlik bilincine sahip olmalarını sağlamak ve benlik saygılarını yükseltmek, ayrıca algılanan problem çözme becerisini geliştirici ve benlik saygısını olumlu etkileyen bir rekreasyon programını düzenleyip eğitim müfredatına önermek açısından önemli olduğu düşünülmektedir (5).

3.1. Gençlik ve Spor Müdürlüğü Yönetimi

3.1.1. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü

Türkiye spor teşkilatının tarihi sürecine bakıldığında bağlı bulunduğu merkezi yapının sürekli değişime uğrayarak günümüze kadar geldiği görülmektedir. 1922 de Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı' nın (TİCİ) kurulmasıyla başlayan süreci 1936 yılında Türk Spor Kurumu (TSK), 1938 yılında Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü (BTGM), 1969 yılında Spor Bakanlığı, 1972 yılında Gençlik ve Spor Bakanlığı, 1983 yılında Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2011'de yeniden Gençlik ve Spor Bakanlığı kurulmasıyla devam etmiştir.

Türk spor tarihinin başlangıcından bu yana yapısındaki değişimler dikkate alınarak bakıldığında demokrasinin spor organizasyonuna dahil olmasının milâdını on altı farklı spor kulübünün bir araya gelerek oluşturdukları TİCİ' nin kurulması olarak alabiliriz. Türk Sporuna Devletin dahil olması ise TSK 'nın kurulması ile başlamış olup sonrasında çıkartılan bir çok yasayla Türkiye Cumhuriyeti Merkez Teşkilatındaki yeri önemi artarak değişime uğramıştır. 3530 sayılı yasanın çıkartılmasıyla TSK yerini Başbakanlığa bağlı devlet kuruluşu olan BTGM'ye devretmiştir. 1942 yılında 4235 sayılı yasayla Başbakanlığa bağlı bir kuruluş olmaktan çıkartılarak Milli Eğitim Bakanlığına bağlanmış ama bu değişikliğin zaman içerisinde yanlış olduğu görülmüş ve 1960 yılında yapılan değişiklikler tekrar Başbakanlığa bağlı bir kuruluş düzeyinde faaliyetlerine devam etmiştir. Türk Cumhuriyeti merkez teşkilatında ki faaliyetlerini Bakanlık düzeyine taşınması 03.10.1969 tarihinde Gençlik ve Spor Bakanlığının kurulması ve İsmet SEZGİN' nin Gençlik ve Spor Bakanı olmasıyla başlamıştır. 07.11.1982 tarihinde

Anayasada (59. Madde) spora yer verilmesiyle Türk Sporunda TİCİ' nin kurulmasıyla başlayan demokratikleşme süreci tarihi bir başarıya imza atarak sporu ve sporcuyu Anayasanın güvencesi altına almış oldu. (6)

"Türkiye Cumhuriyeti Anayasası Madde 59 – Devlet, her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder.

Devlet başarılı sporcuyu korur."

Tüm bu süreç sonrasında çalışmamızın ana eksenini oluşturan Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Türk yönetim hukukuna göre belli bir bütçeye ve tüzel bir kişiliğe sahip olabilmiş bir kurumdur. Türk sporunun önemi zaman içerisinde daha iyi anlaşılacak gelişmeye ve ilerlemeye devam etmektedir.

Türk sporuna şuanda katkısı hala devam eden yasalara bakacak olursak en başta 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü' nün Kuruluş yasası gelmektedir. Devamında federasyonlardaki başkanlık seçimlerine ilişkin gelişmeleri ve spor federasyonlarının bağımsız bir yapıya kavuşmasını, demokratikleşmesini sağlayan, 1993 yılında çıkarılan federasyon başkanlığına ilişkin yönetmelik gelmektedir.

Değişim ve gelişime katkısıyla zaman içerisinde kurulan spor örgütleri günümüzde hala gelişimini tamamlayamamıştır. Sporun yaygınlaşması ve sporcunun değerinin artması zaman içerisinde hak ettiği değeri göreceği aşikârdır. Bunun için toplumun her kesimine görevler düşmektedir. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün kendi görev ve sorumluluklarını kuruluş yasası ve diğer kanun, tüzük, yönetmeliklerde şu şekilde belirtilmiştir;

3.2. Sporcu ve Problem

3.2.1.Sporcu

Gençlik, yaşla sınırlı kalmayan, bir noktadan başlayıp sonuna ulaşamayan bir olgudur. Gençlik gelecek, umut, hareket, dinamizm, yenilik ve cesareti simgeler. Gençliğin, içerisinde bulunmuş olduğu dönem toplumların sosyo-ekonomik gelişimlerine, kültür ve geleneklerine bağlı kalmalıdır. Bu nedenle, gerçeklik ifade eden gençlik tanımlamaları içerisinde evrensel kabul edilen bir yaş aralığı ifade edilememektedir. Ülkemizin imkânları değerlendirildiğinde gençlik politikalarının hedef grubu, 14 -29 yaş aralığındaki bireylerdir.

Genç bireylerin vücut ve zihinlerindeki yetkinlikler aldıkları eğitimle birlikte eğlencede sağlayan işlerdir.

3.2.2.Problem

Gündelik hayatımızda sıkça karşılaştığımız bir ifadedir. Farklı bilim dallarında görev alan bireyler kendilerine göre farklı tanımlamalar oluşturmuşlardır. Bu yüzden bu terimi için tek bir tanımlama yapmak yeterli olmayacaktır. Bizde çalışmamızda problem sözcüğünün kökeninden başlayarak, farklı tanımlarına yer vermeye çalıştık.

Problem, kelimesinin kökenin nereden geldiği konusunda farklı görüşler olmasına karşın, genel geçer olarak kabul edilen görüş bu kelimenin Latincedeki probleme sözcüğünden oluştuğudur (2).

Problem ifadesi hakkında bilim insanlarının farklı tanımlamaları bulunmaktadır. Bu durum bir olgu olarak problemin akademik düzeydeki değerini

ifade etmesi açısından oldukça önemlidir. Problem zihinsel ve ruhsal aktivitelerin bir sonucu olduğundan dolayı konu hakkında tanım yapanların dünyaca ünlü psikolog analistler ve felsefeciler olduğu görülmektedir.

Ellis ve Siegler'e göre; İnsanın hedefine ulaşmak amacıyla mevcut potansiyelinin kullanırken karşısına çıkan engele problem denir (7). Diğer taraftan J. Dewey'e göre ise; problem ve/ veya sorun, insanın duygu ve düşüncelerini karıştıran ve anlamsız bir şekile getirmesidir (8).

Bransford ve Stein'e göre; problem tanımında mevcut durum ile olması gereken durum arasındaki farkı ön plana çıkarmıştır. Problemin var olabilmesi için, olan ve olması gereken durum arasındaki farkın hissedilmesi ve bu farkın kapatılması için hâlihazırda bir çözümün olmaması gerekir (9).

Ramsey'e göre problem; anlık çözüm tepkilerimizin olmadığı herhangi bir durumken, çözüm için farklı fikirler ya da olası çözümler arasında seçim yapmak eylemidir (9). Anlık çözümlerin olmadığı durumlar, bireyde gerilim yaratır.

Başaran'a göre, sorunlar, kişinin günlük yaşamını istemediği şekilde etkileyen unsurları içerisinde bulunduran olaylardır. İnsanoğlu yaşamı boyunca birçok kez çalışma yerinde, yürüdüğü yerde, konuştuğu yerde bir takım olumsuz durumlarla karşılaşabilmektedir. Bu sorunlar; çözüme kavuşturulabilecek durumda olmasına rağmen arzu edilen ortamın ortaya çıkmamış olmasından dolayı çözüme kavuşturulamamış sorunlardır (10).

Evans'a göre problemler, bireyde gerilim oluşturmaya rağmen çözülebilecek istenmeyen durumlardır. Karasar 'a göre ise, problem; bireyi fiziksel ve ruhsal yönden olumsuz yönde etkileyen, kararsızlığa düşüren fakat birden fazla çözüm yolu bulunabilen durumlardır. Bütün bu tanımlardan sonra

üzerinde düşünülmesi gereken değerlendirmelerden birisi de Doğan Cüceloğlu 'na aittir. Ona göre problem dendiğinde akla yalnızca matematik alanındaki problemler gelmemelidir. Yaşam bir dizi problemin çözümünü gerektirir. Bu durum toplum olarak zihinsel yapımızı gerektiği kadar kullanmamıza bağlıdır. Kavramları sadece bir olguyla açıklamak ve bunları dışına çıkmamız bu gibi sıkıntılardan kaynaklanmaktadır. .

Bazı durumlarda problemi kendi düşünsel çabası sonucunda aşmakta bazen de bir destek sonucu bu durumu aşmaktadır. Doğan Cüceloğlu, problemin bireyin varmak istediği bir amaca ket vuran engeller var olduğu zaman ortaya çıktığını söylemiştir (11). İşte bu vurulan ket hedefe ulaşma yolundaki en büyük engellerden birisidir. Bu yüzden her zaman danışma niteliğinde olan kişi ve kurumlara ihtiyaç duyulmaktadır. Problemin temelinde var olana giden yolda karşılaşılan engellerle alakalıdır.

John Adair'a göre; genel olarak problemlerde çözümün her boyutunun bulunduğunu, olması gerekenin bunları tekrar düzenlemek olduğunu belirtmiştir (12). İhtiyaç duyulan bu düzenlemelerin ve yönlendirmelerin devlet planlamasıyla açılan kurumlar tarafından yapılması sağlıklı geleceklerin oluşturulması açısından oldukça önemlidir.

Bizlerde bütün bu genellemelerden sonra problemi şöyle açıklamaktayız; Daha önceden belirlenen bir hedefe giderken, yolda karşılaşılan olumsuz bir engel karşısında bireyin zihinsel olarak engele tepkisiz kalma halidir. Problemler, bireyleri rahatsız eden ancak çözülmesi için yollar aranan merak bilincini canlı tutan aktivitelerdir.

Problem kavramıyla ilgili tanımlar incelendiğinde, problem içeren bir durumun özellikleri şu şekilde özetlenebilir (13).

- a) Mevcut durumla olması gereken durum arasında bir farkın bulunması,
- b) Kişinin bu farkı fark etmesi ya da algılaması
- c) Algılanan farkın kişide gerginliğe yol açması,
- d) Kişinin gerginliği ortadan kaldırmak amacıyla girişimlerde bulunması,
- e) Kişinin gerginliği ortadan kaldırmaya yönelik girişimlerinin engellenmesi

Herhangi bir işlevin sorun olarak tanımlanabilmesi için bazı aşağıda belirtilen maddelerin bilinmesi gerekir. Bunlar;

- Kişinin istediğinin bir amaca varmasını sağlayan veya teşvik eden içsel gerginliktir.
- Kişinin amacına ulaşmasını engelleyen bir takım unsurların ortaya çıkması
- Kişinin zihninde tasarladığı bazı unsurları ortaya koyması için çaba göstermesi (14).

Problem olgusu içerisinde farklı birçok unsuru içeren komplike bir yapıya sahip olan bir konudur. Karşılaşılan engel bir çözümü gerektirdiği için zihinsel aktiviteler başlar. Çözümlemek istenenler türlü engel bir sorundur. Sorunların çözümlenmesi ve sonuca gidilmesi için, çözülmesi gereken problem insanı fiziksel veya düşünsel olarak rahatsız etmesi beklenmektedir. O zaman sorun, insanoğlunu rahatsız eden bir durumdur.

Karşılaşılan durumları, problemleri bir cevaba ulaştırmak için hayatta bazı hazırlıklar yapmak, önlemler almak gerekir. Problemlerin/sorunların nasıl bir çözüme kavuşturulacağı bulabilmek için ilk olarak problemin/sorunun nasıl meydana geldiğine gidilmek gerekir. Bu sayede çözüme ulaşmak daha basit bir hal alması sağlanabilir. Kimi sorunların ise duygusal olgunluğa ulaştıktan sonra çözülmesi beklenir. Bazı olaylar karşısında ortaya çıkan problemlere farklı bir perspektiften bakılmalıdır. Problemlerin çözüm noktasındaki amacı engelleyen unsurların bertaraf edilmesi önemlidir (15).

Heppner ve Anderson'a göre, sorunların etkin ve etkili bir şekilde çözümlenebilmesinde, çözüm becerisine sahip olan kişilere göre daha kaygılı, ürkek ve güvensiz olmaları nedeniyle başkalarını anlamada başarısız olmaktadır. Sorun çözmedeki başarısızlık; bireyin sorun çözmeyi kendisi için zor olarak görmesi, sorunların üstesinden gelemeyeceğine inanması, elindeki imkânların yetersiz olduğuna inanması, çaresizlik içinde olması, sorun çözmede aceleci tutum ve sorun çözenin önündeki olumsuzluklar şeklinde sıralanabilir. Yani birey kendine olan özgüveni kaybettiği noktada daha basit bir problemle karşılaşsa bilebu sorunun üstesinden gelemeyeceğine inanarak hemen pes etmektedir. Fakat pes etmeden kendi bilgisini ve becerisini ön plana çıkardığı takdirde sorunu en kısa zamanda doğru bir şekilde çözebildiğini anlayacaktır. Aslında problemlerin çözümü yönünde olumlu davranışlar sergilemesi, birden fazla çözüm yönteminin olduğuna inanması, çözüm sonunda iki taraflı kazanacağını düşünmesi, problemlere başka bir gözle bakması, sorun odaklı çözümlere yönelmesi, problem çözümünü rahatlatan etkenlerdir (21).

Gençlik ve spor il müdürlüklerinde personelin en çok sıkıntı yaşadıkları konulardan birisi gençlerin veya çocukların kendi problemlerini tek başlarına çözememesi veya buna teşebbüs dahi etmemesidir. Günlük yaşamda karşılaşılan önemsiz bir problemin çözümünde bile personel desteği bekleyen genç birey, bunların başkaları tarafından çözülmesinin keyfini yaşamaktadır. Ancak burada da dikkat edilmesi gereken nokta çocuğun sorunu çözme yolunda becerisini ortaya çıkarma aşamasında motive etmelidir. Gelecekte bireyin, sorunu çözme becerisi yolunda büyük bir tecrübe olur. Gençlerin problemlerini çözmek yerine onlara destek vererek, motive ederek ve problem çözmenin bilimsel basamaklarını kazandırarak hayata hazırlamak çoğu ebeveynin aklına bile gelmez. İşte bu durumda okullar ve gençlik merkezleri devreye girmektedir. Dünya geliştirmekte, sosyal medya ve teknolojiye büyük bir hızla ilerlemektedir. Gençlerinde dünyadan beklentileri sürekli değişmektedir. Günlük hayatta birçok problem durumuyla karşılaşma ihtimali olan gençlerin, problemleri çözebilme becerileri onların yaşam kalitelerini de artırıcı nitelikte olacaktır (2).

3.2.3. Problem Çözme Becerisi

Problem ve çözme sözcükleri üzerinde bilimsel olarak düşünen ilk araştırmacı John Dewey'dir. Dewey, öğrenmede ilk elden deneyimlerin rolüne ilişkin bir önseziyle "problem çözme" kuramını geliştirmiştir. Bu kuramın temel varsayımı; öğrenmenin yaşadığımız dünyada bizim için anlamlı olan gerçek problem durumlarını başarılı bir biçimde çözerken kazandığımız "deneyimlerin ve "yapıp ettiklerimizin" sonucunda meydana geldiğidir. (22). Bu tanımdan yola çıkarak eğitimde 1910'lu yıllarda Dewey tarafından probleme dayalı eğitimin

temelleri atılmıştır denilebilir. Dünya bilim tarihinde problem çözenin tarihsel geçmişi bahsedilen durum nedeniyle yeni değildir. Fakat önemi daha sonra anlaşılmış, tıp eğitiminde 1960'lı yıllarda kullanılmıştır. Problem konusunda birden çok tanım yapıldığı daha önceden verdiğimiz örneklerle göz önüne alınmıştır. Farklı tanımlamaları problem çözme alanında görmek mümkündür. Problem çözme; etkili çözüm yollarının ortaya konması sonucunda, uygun olabilecek çözüm yolunu seçme ve karar verme gibi kapsamlı bilişsel ve davranışsal süreçtir (23).

Problem alanında çalışmalar yapan Anders, Barth, Demirtaş, Heppner, Krouskopf, Oğuzkan ve Ülkü er gibi birçok araştırmacı problem çözenin bir düşünme işi olduğu üzerinde durmaktadır. Bu alandaki önemli araştırmacılardan biri olan Ülkülere göre problem çözme, kişinin bir amaca erişmekte karşılaştığı güçlükleri hissettiğinden ona çözüm yolu bulana kadar geçirdiği bir düşünme ve problemi yenme sürecidir. Bahsedilen araştırmacı dışında Bingham, Heppner, Krouskopf, Roth, Sunal, Haas ve Ülgen gibi araştırmacılar problem çözenin bir süreci gerektirdiğini vurgulamaktadır. Problem çözme kapsamlı bir süreç, uzmanlık haline gelmiş bir düşünce tarzıdır. Birçok araştırma problem çözme davranışının duruma ve zamana göre değiştiğini göstermektedir (24).

Heppner, Krouskopf e göre problem çözme, karmaşık içsel ve dışsal istek ve arzuların uyumu için, kişinin ortaya koyduğu bilişsel davranışsal süreçlerdir. Roth, problem çözmeyi bir amaca erişmekte karşılaşılan güçlükleri yenme süreci, bilgiyi kullanarak ve buna orijinallik, yaratıcılık ya da hayal gücünü ekleyerek çözüme ulaşma süreci olarak açıklamaktadır. Bu tanımla paralel olarak Sunal, Haas problem çözmeyi bir güçlüğü çözüme kavuşturmak için başvuru bir

düşünme stratejisi olarak açıklamaktadır (25). Ülgen, bireyin amacına ulaşmasını engelleyen durumlarla başa çıkabileceği bir çözüm yolu bulma sürecine problem çözme demiştir. Tüm bu tanımlardan yola çıkarak, problem çözmenin bir süreç gerektirdiği söylenebilir.

Heppner'ın bakış açısına göre problem çözme, problemlerle başa çıkma kavramı ile eş anlamlıdır. Kişisel problem çözme; iç ya da dış istekler ya da uyaranlara uyum sağlamak amacı ile davranışsal tepkilerde bulunma gibi bilişsel ve duygusal işlemleri de bir hedefe yönlendirmek olarak ele alınmıştır. Anderson'da, bilinçli ya da bilinçsiz tüm amaç yönelimli davranışları problem çözme olarak ele almıştır (26).

Başka ifadelerde ise problem çözmenin beceri ve tutum kazandırıcı özellikleri biraz daha öne çıkmaktadır. Örneğin Barth ve Demirtaş problem çözme işlemini bilgi, beceri ve değerlere doğru bir hamle olarak tanımlamaktadır. Onlara göre problem çözme sistematik, rasyonel, bazılarının göre bilgiye bağlı bir etüt işlemidir. Sorunları çözme terimi, bilimsel yöntem, keşif, eleştirel düşünce, karar verme, yansıtıcı düşünme ve sorgulama gibi terimleri içine alan rasyonel bir düşünme işlemi anlatır. Oğuzkan'a göre problem çözme bir zaman, çaba, enerji ve alıştırma işidir. Bireyin ihtiyaç, amaç, değer, inanç, beceri, alışkanlık ve tutumları ile ilgili olması ve aynı zamanda yaratıcı düşünce ile zekâ, duygu, irade ve eylem gibi unsurları kendinde birleştirmesinden dolayı da çok yönlüdür (26). Bu tanımların dışında Korkut yaptığı tanımda problem çözmeyi bir sorunu çözmek için önceki yaşantılar aracılığı ile öğrenilen kuralların basit bir biçimde uygulanmasının ötesine giderek yeni çözüm yolları bulabilme olarak açıklamıştır. Popper'da sorunu çözmek için dikkate değer bir açıklama getirmiştir. Popper,

problem çözenin bir hayatta kalma sorunu olduğunu ifade etmektedir. Bütün canlılar gece-gündüz problem çözmeye uğraşmaktadır.

Karşılaşılan her problem insanoğlu için yeni ve çözülmesi gereken bir zorluk durumudur. Çözülmesi gereken sorun aynı zamanda öğrenme süreci içinde yer alan bir olgudur. Problem çözmeye, bir amaca erişmekte karşılaşılan güçlükleri yenme sürecidir. Bu durumda başlı başına bir beceri gerektirmektedir. Bu süreç şartlara uyararak veya engelleri azaltarak gerginlikten kurtulmanın ve organizmayı bir iç dengeye kavuşturmanın yollarını arar. Problem çözmeye, öğrenilmesi ve elde edilmesi gereken bir yetenek olarak görülmektedir. Sürekli olarak geliştirilmesi gereken bir şeydir. Zaman, çaba, enerji ve alıştırma isteyen bir iştir, yardımı gerektirir. Çok yönlü olması bakımından yaratıcı düşünce ile aynı zamanda zekâyı, duyguları ve eylemi kendinde birleştirir. İhtiyaç, maksat, değer, inanç, beceri, alışkanlık ve tutumlarla ilgilidir (24). Ayrıca problem çözmeye sosyal bir aktivitedir ve gelişiminin bütün evreleri boyunca doğrudan tüm insanlarla ilgilidir. Çünkü problem çözmeye ile bir amaca ulaşma, o amaca ulaşmak için araçlar geliştirme ve bunu yaparken de karşılaşılan engelleri aşma işlevleri yerine getirilmiş olur (27).

Problem çözmeye, sadece bireyin bazı seviyelerde tepki vermesi gerektiğini algıladığı zaman başlayabilir. Ayrıca bireyin bir hedefinin olması gerekir ki, böylece elde etmek istediği hedefe ulaşma yollarını bulmak için çaba sarf etsin (27). Problemlerin çözümleri, problemin türü ve karmaşıklığına göre değişir.

Bazı problemler tamamıyla mantık yoluyla çözülür, bazı problemler duygusal olgunluğu gerektirir, bazı problemler ise olaylara yeni bir algılama ile

bakmayı gerektirir. Problemlerin çözümlesindeki ortak yan amaca ulaşmaya ket vuran engeli ortadan kaldırmaktır (28).

Bazı problemlerin doğru cevapları ve ya kesin çözümleri vardır. Belli stratejilerden yola çıkarak doğru çözümlere ulaşılabilir. Fakat bazı problemlerin çözümleri kesin değildir. Bir tek doğru cevabı yoktur. Bu problemlerin çözümü, disiplinler arası bilgiyi, çok yönlü düşünmeyi ve yaratıcılığı gerektirir (28). Problem çözümü çok sayıda deneme yanılmaların sonucu olarak yavaş yavaş oluşur” görüşü ile “problemin çözümü aniden gelen bir iç görüden kaynaklanır” görüşü uzun süre tartışma konusu olmuştur. Deneme-yanılma (trial and error) yaklaşımı zihinsel süreçlere, planlamaya, problemin tümünü görüp hangi noktadan çözüme başlanacağına önem vermez. Bu süreçlere önem veren iç görü yaklaşımıdır. Deneme yanılma, “boş durma, sürekli uğraş, çabala, belki bu çabalardan biri seni çözüme götürür” anlayışı içinde yapılır (11).

Ortaya çıkan sorunları çözüme ulaştırmak bireyin ve grubun, içinde bulunduğu çevreye etkin uyum sağlamasına yardım eder. Tüm nesiller, yaşadıkları çevreye etkin uyum sağlayabilmek için problem çözmeyi öğrenmek durumundadır (28). Problem çözüme sadece yetişkinlerde değil her yaşta görülen bir durumdur. İçinde yaşadığımız dünyanın canlılığı çocukları, üzerinde çalışılması ve çözümlenmesi gereken problemlere sık sık karşı karşıya getirdiği için, problem çözmeyi öğrenme erken çocukluk eğitiminin en önemli odak noktasını oluşturmaktadır (29). İnsanoğlu, yaşamı boyunca farklı aşamaları yaşamakta ve bu süreçte farklı özelliklerde birçok sorunla karşı karşıya kalmaktadır. Problem, kişinin karşı karşıya kaldığında içinden çıkamadığı durumların genel bir ifadesidir. Çünkü zihinsel süreçte akıl fikir yürütemez.

Dünyamızda büyük bir hızla gelişen teknoloji ile birlikte değişen ve bu teknoloji ile etkileşim içinde olan bireyler doğrudan veya dolaylı problem yaşayabilirler.

Çağımız insanı hayatı süresince farklı nitelikte birçok sorunla karşılaşmakta çıkan sorunlara bir çözüm yolu aramaktadır. İnsanoğlu yaşamı boyunca problemlerinin olmaması ya da yaşamın her anının problemsiz olması mümkün değildir. Dünya üzerinde problemin olmadığı bir yaşam veya problemin oluşmadığı bir mekan bulmak olası değildir. Karşılaşılan bu problemlerin üstesinden gelmek için uygun çözüm yolları aramaya çalışılması doğaldır. Çünkü var olan engel hedefe giderken önleyici konumundadır.

Bahsedilen bu durum insanın yaşamı boyunca sürmektedir (27). Bu sayılan nedenlerden dolayı yaşam bir problem çözme ve problemlere çözüm arama sürecidir. İnsanoğlu farklı kalıtsal özelliklere sahip olarak dünyaya gelmektedir. Bu kalıtsal özelliklerine bağlı getirdiği problem çözme yeteneği sonradan eğitim ve tecrübelerin katkısıyla gelişir.

Problem çözme oldukça kapsamlı bir süreçtir. Başlı başına zaman, emek, güç ve araştırma gerektiren kompleks yapıya sahip bir zihinsel uğraştır. Problemi kompleks olarak nitelendirmemizin nedeni bireylerin değer, ihtiyaç, amaç, inanç, beceri, bilgi, alışkanlık ve davranışları ile ilgili olmasıdır. Çünkü aynı zamanda yaratıcı, düşünce ile zeka, duygu, irade ve eylem gibi unsurları kendinde birleştirmesinden dolayı çok yönlüdür. Bu çok yönlülük problem çözme becerisini etkileyen en önemli faktördür. Bileşenlerin fazla olması problemin çözümündeki beceri hızına pozitif katkı yaptığı gözden kaçırılmayacak bir gerçektir. Sürekli yinelenen problem çözme becerisi kişiyi, geliştirir ve olgunlaştırır. Bu geliş ve

olgunlaşma kendisini her alan ortaya çıkarır. İş hayatında olumlu etkiler yaparak başarı kazandırma açısından oldukça önemli bir kilometre taşıdır. Yetenek gerektiren ayrıcalıkların, güdülenme düzeyi, geliştiği sos yo- kültürel çevrenin etkisi, aldığı eğitim ve öğretim düzeyi olarak sıralanabilir (27).

Yapılış sürecinde zaman, mekan ve güç isteyen problem çözme becerisi zihinsel bir faaliyettir. Bu eylem farklı yönlerinden dolayı çeşitli zamanlarda araştırma konusu olmuştur. Problem çözme becerisi, amaca yönelik gerçekleşen bilimsel bir süreçtir. Amaca ulaşmak için etkin olan malzeme ve davranışları seçmenin ve uygun olanı kullanmanın sağlanmasıdır Çünkü problem hedefin önündeki engeldir. İşte bu engelin ortadan kaldırılması ise uygun olanın seçilmesiyle alakalıdır. Bu seçimler büyük bir özen ve dikkat gerektirmektedir.

Problem kendi başına akli rahatsız eden bir olgu olmasına rağmen problem çözme becerisi ise bir problemle karşılaştığında onu sınırlayıp anlayabilme, çözümü için uygun yöntemi seçme, bu yöntemi kullanma ve sonuçları analiz etme becerilerini geliştirme olarak tanımlanmaktadır (30). Sonuçları analiz edilmeyen problemler daha sonraki zamanlarda karşımıza çıkmaktadır. Gelecekteki bu sıkıntıyı aşmanın yolu ise problem analizleridir. Bu şekilde zihnimizi meşgul eden problemlerin ana noktasına ulaşmaktayız. Analiz sonucunda ulaştığımız yer problem çözme becerisinin bir sonucudur.

3.2.4. Problem Çözme Aşamaları

Problem çözümü merak, istek, çaba ve güven duygusuyla başlar. Özellikle merak çözümün başlangıcı durumundadır. Problem ortadan kaldırmaya çözüm odaklı yaklaşıldığı durumlarda sorunlarla başa çıkmak ya da tek bir açıdan çözüme kavuşturılmaktan kaçınma, mantık, analiz, yapı, boşluğu kapatma, ihtiyacı giderme, güçlüklerin üstesinden gelebilme olarak tanımlanmaktadır. Problem çözme, insanların aklındaki sorulara cevap verme, belirsizlikleri ortadan kaldırma, anlaşılmamış konuları açıklama ve olan ile olması istenen arasındaki boşluğu kapama olarak algılanır. Buna göre, problem çözme bir soruya cevap vermenin planlanması, zor bir duruma tatmin edici ve çözümleyici karşılık sunma, bir olanak önerme ya da ilgi göstermedir. Sorun bir bütün olarak karmaşık olacağından, çözüm için belli stratejiler geliştirilir. Bunlardan bir tanesi tümevarım yöntemidir (23). Sorun çözme metodunda, sorunu anlama, sorunu kavrama ve tanımlamaya dayalı çözümler geliştirilmiştir.

Heppner ve Petersen (34)'a göre sorun çözme aşamaları şu şekildedir;

- Sorun çözmeye güven,
- Bireysel kontrol
- Yaklaşma ve kaçınma süreçleridir.

Stevens (20)'a göre problem çözme süreci şu şekildedir;

- Sorunun anlaşılması
- Gerekli verilerin elde edilmesi
- Sorunu detaylandırmak
- Farklı çözümlerin belirlenmesi
- Doğru tekniğin belirlenmesi

- Sorununların çözümü

Belirlenen sorun çözme tekniğinin uygulanmasında, sorun durumuna göre sorunla ilgili sıkıntıları anlamak veya anlamamak basamaklarıyla birleştirilebilmektedir. Bazı durumlarda atlamalar yapılabilir. Süreçle ilgili farklı yöntemlerle veri toplamak, sorun çözme yeteneğini ilerletmek ve harcanan çaba göz ardı edilmemelidir (24).

Thomas'a (35) göre problem çözme süreci;

- Genel Yaklaşım
- Problemin tanımı
- Seçeneklerin yaratılması
- Karar verme
- Değerlendirme

Ferdi yada örgütsel problemlerin çözümü süreci elzem hale getirmektedir.

Hicks (36) problem çözme yöntemini altı basamakta değerlendirmiştir. Bu yöntemde; kişilerin kendilerine has bir problem çözme yöntemini bilmesi gerekir. Bu modeli istediği şekilde kendine uyarlayabilmesi gerektiğini, bunun sonucunda problemi çözmesi önerilir. Yöntemin aşamaları ise şöyledir;

- Sorun
- Bilgilerin toplanması
- Problemin yeniden tanımlanması
- Uygun çözümlerin üretilmesi
- En iyi çözümün seçilmesi

Çözümün onaylanması ve uygulamaya geçilmesi.

Başaran (37)'in problem çözme basamaklarını şöyle ifade etmiştir;

- Sorunu çözebilmeyi bir ihtiyaç olarak düşünmek
- Sorunu tanımak
- Çözüm için gerekli yollar araştırmak
- Uygulanacak eyleme karar vermek
- Alınan kararları uygulamak
- Alınan kararların çözüm yollarının değerlendirmesini yapmak

Problem çözme, yaşamımız boyunca gereksinim duyulan bir beceridir.

Hayatın canlılığı, her nesli, üzerinde düşünülmesi ve çözülmesi gereken özel problemlerle karşı karşıya getirmektedir (38).

3.2.5. Problem Çözme Teknikleri

İnsanlık tarihinin başlangıcından itibaren bireyler çeşitli problemlerle karşı karşıya gelmişler ve karşılaştıkları problemlerin çözümleriyle ilgili çeşitli yöntemler geliştirmişlerdir. Problem çözmeye geliştirilen yöntemler şu şekildedir;

1. İçgüdülerden Yaralanma Yöntemi: İçgüdü, doğuştan gelen ve öğrenme ile fazla bir değişikliğe uğramayan davranışlardır. Yeni doğmuş çocuğun annesini emmesi, arının korkunca sokması birer içgüdü davranışdır. İlkel hayvanlar ve çocuklar bu yöntemle gereksinimlerini giderip sorununu çözmüş olurlar. Yetişkin kimselerde bu davranış pek görülmez. İçgüdüsel davranışlar, hayvanlarda insanlardan daha çok görülür. Çocuklarda ise yetişkinlerden biraz daha fazladır (39).

2. Sınama-Yanıma Yöntemi: Bu yöntem içerisinde belirtilene göre birey bir olay ya da problem ile karşılaştığında, farklı tepkiler verebilir. Bunların bazıları amaca götürebilecek özelliklerdedir. Birey, kendisini amaca götürebilecek

özelliğindeki tepkilerini seçer, bunları özgünleştirmeye çalışır; diğerlerini dikkate almaz. Birey, göstermiş olduğu bu davranışsal tutum ile sonuca ulaşarak sorunu çözer. Bu yöntem bilinçli bir öğrenme yöntemi sayılmaz (40). Başkalarının Yaşantılardan Yaralanma Yöntemi: Bir problemle karşı karşıya kaldığımızda ve bu problemi çözemediğimiz durumlarda, başkalarının yardımına ihtiyaç duyarız. Bu da sorun çözmede bir yöntemdir, bunun iki şekli vardır;

(a) Başkalarının direkt kendisinden yardım almak,

(b) Onların yaptıkları işlemlere başvurmak (39).

3. Ani Kavramayla Problem Çözme Davranışı: Wolfgang Köhler, problem çözmede sorunu derece derece geliştirilerek ortaya çıkması yerine, ani kavramayla çözülebileceğini ifade etmektedir. Yani ulaşılmak istenen hedefle çözüme ulaştıracak vasıtalar arasında ilişki kurmak önemlidir. Bu ilişki kurulduğunda çözüm gerçekleşmiş olur (40).

4. Dolaylı (Düşünceyle) Problem Çözme: Problemleri çözmede “dili kullanmak” çok önemlidir. Bu kabiliyet, insana problemleri önceden çözüme ve sonuçları önceden kestirme imkanı vermektedir. Dili kullanarak yaptığı tanımlama ve tahminlerle insan birçok olayla karşılaşmadan onları aşabilir ve hatalarını önemli oranda azaltabilir (40).

5. Bilimsel Problem Çözme Yöntemi: Problemin algılanabilmesi, gereken tüm bilgilerin toplanması, problemin köküne inilerek, çözüm yollarının bulunması, en etkin çözüm yolunun belirlenmesi, problemi çözüme basamaklarından oluşur.

3.3 Gençlik ve Spor Müdürlüğü Yönetiminde Problem Çözme Ve Karar Verme Süreci

Problem çözme becerisi, insanoğlunun hayatının bütününde etkisini gösteren ve kolaydan zor olana doğru bütün faaliyetlerde kendini gösteren önemli bir yaşam ve tecrübe becerisidir. Kişilerin karşı karşıya geldikleri problemler, ara sıra basit olaylarla, bazen de oldukça güçlü bir düşünce gücü ile ve bazen de sahip oldukları yeteneklerle sonuçlandırır. Sporcular ve gençler adına da bu durumların geçerli olduğu söylenebilmektedir.

Gençlik ve spor müdürlükleri bünyesindeki gençlerin ve öğrencilerin taşıdıkları değer ve davranışlar, düşünce şekilleri ve yetenekleri spor faaliyetlerindeki başarılarında oldukça önemlidir. Bu bakıma sahada, salonda, ringde, minderde sporcu kendini korumak ve savunma yapmak için kullandığı pozisyonunu ve rakibe karşı yapacağı savunma hareketini, hem rakip oyuncunun hem de takım arkadaşının yapacakları hareketine göre plan yaparak uygulamalıdır. Bütün yapılan hareketlerin, savunmaların doğru zamanda doğru şekilde uygulanması gerektiğini ön plana çıkaran problem çözme becerisidir.

Problemler bilindik olmaları ve yaratıcılık faaliyetleri istemeleri yönünden farklılık göstermektedirler (17). Zamanımızda sporcunun performansını etkileyen çok sayıda faktörden söz edilmektedir. Sporcuların, psikolojik durumları ve ortaya çıkardıkları performansları, sporcuların problem çözme becerilerinin seviyesi ile de yakından ilişkilidir. Örnek vermek gerekirse; bir sporcunun yoğun bir antrenman programı izlemesi ya da çok yüksek kondisyona sahip olması, o sporcunun başarılı olmasında tek başına yeterli olmamaktadır. Bu noktada ortaya çıkan; sporcu düzensiz ve plansız bir şekilde çok efor sarf etmek yerine daha

akılcı ve bilimsel bir yol ve yöntem izleyerek başarıya ulaşabilmektedir. Bir sporcunun yaptığı spordan verim alabilmesi ve başarı gösterebilmesi ayrıca gerektiğinde doğru kararları en hızlı sürede alabilmesi sporcunun, yaşamında başarıya ulaşabilmesi sürecinde daha faydalı olacaktır. Sonuçta, sporcunun problem çözme becerisi, aldığı eğitimler ile başarıya ulaşabilmesinde önemli bir etken olarak görülmektedir (5).

Spor yapmak bireylerin sosyal yaşamlarını, beşeri çevreye dönüştürürken, kazandığı bilgileri geliştiren, belirli kurallar çerçevesinde araçlı veya araçsız, kişisel veya takım olarak, sporcular zamanında herhangi bir etkinlik gerçekleştirmeden ya da tüm zamanını alacak şekilde meslekleştirerek gerçekleştirdiği, sosyalleştirici, toplumla bütünleştirici, ruh ve vücut yapısını geliştiren, rekabetçi, dayanışmacı ve kültürel bir yapıdır. Spor yapan insanlar, rutin hayatlarında karşılaşılabilecekleri problemlerde kendilerini kontrol edebilme becerisi kazanırlar ve evrensel olma özelliğinden ötürü farklı topluluklarda ve kültürlerden pek çok kişi ile ortak bir paydada buluşabilirler. Aynı zamanda bireyler spor yaptıklarında kişiliklerinin gelişmesine de önemli katkılarda bulunurlar. Bireyler spor yaparak kendilerini rahat, huzurlu, özgür hissetme, özgüveni artmakta ve başarılarını en üst noktaya ulaştırabilmektedirler. Sporcuların başarılı olabilmeleri adına antrenmandan önce psikolojik olarak hazırlanmaları önemli bir faktördür. Sporcuların psikolojik durumu ve sergileyeceği performansı, onun problem çözme becerilerinin düzeyi ile de yakından ilişkilidir (5).

3.3.1. Yönetim Süreçleri

Yönetim süreçleri farklı analistler tarafından farklı biçimlerde incelenseler bile sonuçta bütün araştırma, geliştirme ve gerçekleştirilen bütün çalışmalarda ortaya çıkacak olan bilgi, beceri ve yönetim süreçlerinin yöneticiler tarafından gerek görüldüğü noktada faaliyete geçirilmesi önemlidir. Bir topluluğun amaçlarını en iyi biçimde ortaya çıkarabilmesi için öncelikle uyması gereken kuralların bulunması, yönetim kavramının yönetsel süreçler ile bir bütün şeklinde kullanılmasını ortaya çıkarmıştır. Yönetim süreçlerinin Henri Fayol'un çalışmalarının bir ürünü olduğu belirtilmektedir. Bir işletmeyi iç ve dış faktörler ile gerektiği şekilde ekip kurarak yönetmek için yapılması gerekenler ilk olarak yönetim süreçlerini ortaya çıkarmaktadır. Yönetim süreçleri genellikle planlama, örgütleme, yürütme, koordinasyon ve denetleme olarak ele alınmaktadır. (41) .

3.3.2. Karar Verme Süreci

Karar verme süreci, organizasyonda bulunan yöneticinin ya da organizasyonun ortaya çıkan problem ile başa çıkması, doğru olan çözüm yolunu tercih etmesi bir seçim faaliyetleri zincirini ortaya çıkarır. Kurum ve firma içerisindeki bütün personellerin görevlerini doğru ve etkin bir biçimde gerçekleştirmeleri için moral ve motivasyonları, algıları ve zihinsel yönleri ile ilgili sosyal psikolojik araştırmalar ve askerlikle sanayi alanlarında çözüm bekleyen çeşitli sorunlara karar vermeye duyulan ilgiyi oldukça yükseltmiştir (42).

Yönetim süreçleri özünde belli bir seviyeye ulaşılmayı ifade etmektedir. Bu noktada karar verecek bireyler yönetimin kalbini oluşturmaktadır. Bununla

birlikte karar alma; bireyde zihinsel bir çalışma olup, takım içerisinde herhangi bir görevi, bir faaliyeti gerçekleştirmeden önce gelir. Tüm örgütsel faaliyetler karar alınmadan yapılamaz. Tüm takımla birlikte planlanan kararlar yönetim tarafından verilir (22).

3.3.3. Düşünme Stilleri

Uslup, insanların yetkinliklerini kullanmada ve bilgiyi kullanmada izlemiş oldukları yol olarak tanımlanmaktadır (44). Bu noktadan bakıldığında stil tek başına bir yetenek olmadığı gibi yetenekleri kullanmada bireyin yaptığı iyi ve üstün bir özellik olarak ifade edilmektedir. Stilin iyi ve ya üstün olarak tanımlanması, onun yeteneklerinden farklı olduğunu göstermektedir. Çünkü yetenekler bireyin bir faaliyeti gerçekleştirebilmesi ile ilgiliyken, stiller, yöneticinin, görevini nasıl yapmayı tercih ettiği ile ilişkilidir. Bu nedenle, çeşitli stiller iyi veya kötü değil, sadece bir birlerinden farklıdırlar. (45).

İnsanı diğer canlılardan ayırt eden en önemli özellik düşünme yeteneğine sahip olmalarıdır. Düşünme en genel ifadesiyle “ gözlem, tecrübe, sezgi, fikir yürütme ve eğitim olarak tecrübe sahibi olmak öğrenilenleri uygulama, iyi bir analiz ve değerlendirmenin disipline edilmiş şekli” olarak tanımlanmaktadır (46). Başka bir ifadeyle düşünce; “ zihnin bir konuyla ilgili bilgileri birbiri ile karşılaştırarak ve aralarındaki bağlantıları inceleyerek bir yargı ya da karar verme etkinliği” olarak tanımlanmıştır (46).

Düşünme süreci, evrensel olarak günlük yaşamımızdaki bilgi ve düşünceleri belirgin hale dönüştürmektedir. Bu noktada beynimiz, günlük yaşamımızda görmüş olduğumuz şekiller üzerinde bir anlam çıkarma, hipotez

kurma, hesaplama ve daha sonra ortaya çıkabilecek sembolleri üretmek gibi bir sürü faaliyet gösterir. Daha sonra bu sembolleri tekrar dış dünyadaki nesne ve olaylara çevirmektedir. Böylece var olan “ gerçek “ durumla başarılı bir şekilde başa çıkılabilmektedir (47).

Fikir yürütme işlemi insana özgü bir niteliktir. Diğer canlılar insanlar gibi, gerçekleştirecekleri faaliyetleri önceden planlayamaz, analiz edemez, hatırlayamaz ya da insanların gösterdiği davranışları sergileyemezler. Düşünme bilgisi zihinde yapılacak işlemlerin planlanmasıdır. Bu yapılan işlem; bir kelime veya cümle olabilir, görsel bir tasarı veya tablo olabilir, bir ses ya da proje olabilir. Bir amaca ulaşmak için öncelikli olarak yapılması gereken işlemlerde düşünmeye yer vermek, bir soruya cevap vermek ya da bir problemi çözmek için soru ve problem üzerinde çalışıldığında, yeni ve farklı bir biçimde bilginin düzenlenişi karşı tarafa iletmektedir. Düşünme eylemi bir beceridir, direkt olarak öğrenilebilir veya öğretilir. İnsan düşünme yeteneklerini ve çalıştığı proje üzerindeki etkililiğini kullanarak ve araştırma yaparak bilgisini artırarak kendisini geliştirebilir. Milletlerin geleceği, çalışkan ve üretken yaratıcı, analiz yapabilen, muhakeme gücü yüksek, düşünebilen bireyler olmasıyla mümkündür. Bu bağlamda, eğitimin amacı, sadece bilginin kazandırılması değil, aynı zamanda yaratıcılık ve problemi çözmek için üst düzeyde düşünme stratejilerinin düzenlenmesi ve geliştirilmesini sağlamaktadır (48).

İnsanların karşılaştıkları durumları, olayları olguları bilişsel bir süreç sonucunda göstermiş oldukları yaklaşım eğilimlerin temel sebebi; insani bir özellik olan analiz yapma güdüsünden dolayıdır (49). Düşünmek çeşitlilik içerir, stilleri bulunur bunlarda büyük ölçüde insanların yaşamları içerisinde edindikleri

öğrenme ve sosyalizasyon sayesinde gelişmeye açık biçimde gerçekleşir. Bu nedenle içinde yaşanılan ortam, ailelerin tavır ve davranışları, toplumsal düşünce biçimleri çocukların düşünme stillerinin gelişiminde etkilidirler (44,45)

Hayatı anlamlandırmak adına günümüzde kullanılan yöntem ve teknikler insanların yaşantıları süresince değişiklik gösterebilir. Bu değişimler insanların yaş, yaşantı gibi durumların etkinde gelişim olabilmektedirler. Örneğin insan genç yaşta iken yargı ve yasama gibi düşünme yöntemlerini işlevsel olarak kullanılmazken, bilişsel anlamdaki gelişimi ile birlikte yaşamının gelişim çağında daha etkili ve belirgin bir şekilde bu unsurları kullanılabilir. Farklı bir bakış açısıyla bakacak olursak gözle görülebilir kavramlar arasındaki durumları inceleyen bir konuyu anlamak için gerekli olan beceriye, kendi isteklerine bağlı kalarak yapılacak işlerin listelenmesi için gerekli olan stil aynı değildir. bir başka açıdan bakacak olursak mesela; fizik derslerinde olan bir öğrenci, yeni bilgiler öğrenme merakıyla etkin bir dinleme yaparak düşünme stilini kullanırken, aynı öğrenci oyun oynarken liberal stili ve evde ve günlük hayatında kişisel görevleri ile ilgili olarak yürütme stilini kullanıyor olabilir (44).

4.MATERYAL VE YÖNTEM

4.1. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni Doğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri personelleridir. Araştırmanın örnekleri ise Elazığ, Ağrı, Bingöl, Bitlis, Erzincan, Erzurum, Hakkari, Kars, Malatya, Muş, Tunceli, Van, Ardahan ve Iğdır illerinde bulunan 166 Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü çalışanıdır. Örneklem grubu evrenin %70'ini temsil etmektedir.

4.2. Verilerin Toplanması

Araştırmacı; anket formlarını 14 ildeki Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüklerine giderek yüz yüze görüşme tekniği ile katılımcılara uygulamıştır.

4.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada 6 sorudan oluşan kişisel bilgi formu ve Heppner ve Petersen (Heppner, 1982:66-75) tarafından geliştirilen, 35 sorudan oluşan Problem Çözme Envanteri kullanılmıştır.

4.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacı, katılımcıların demografik bilgilerini elde edebilmek amacıyla 6 sorudan oluşan kişisel bilgi formunu oluşturmuştur. Formda yöneltilen 6 soru aşağıdaki gibidir;

- Cinsiyet
- Yaş

- Görev
- Mesleki Kıdem
- Çalışma Süresi
- Eğitim Durumu

4.3.2. Problem Çözme Envanteri

Araştırmacı Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri çalışanlarının problem çözme beceri düzeylerini tespit edebilmek için 35 sorudan oluşan, Heppner ve Petersen (34) tarafından geliştirilen Problem Çözme Envanteri kullanmıştır.

Verilen cevaplara 1 ile 6 arasında değişen puanlar verilir. Puanlamada 9, 22 ve 29. maddeler puanlama dışı bırakılır. Puanlama 32 maddeden yapılır. 1.2.3.4.5.11.13.14.15.17.21.25.26.30 ve 34. Maddeler ters olarak puanlanır. Bu maddelerin yeterli problem çözme becerilerini temsil ettiği varsayılır. Puanlamada düşük puanlar problemleri çözmeye etkisizliği, yüksek puanlar ise problemler karşısında etkili çözümler bulamamayı göstermektedir.

PÇE'nin iç tutarlılık korelasyonuna bakılmış ve “problem çözme yeteneğine güven” ile “yaklaşma-kaçınma” arasında. 49; “problem çözme yeteneğine güven” ile “kişisel kontrol” arasında. 49; “yaklaşma kaçınma” ile “kişisel kontrol” arasında. 38; değerinde korelasyon katsayıları bulunmuştur. Envanterin, test-tekrar test güvenilirliklerinin de üç hafta ara ile Alpha katsayılarının. 77 ve. 81 arasında değiştiği görülmüştür (27).

4.4. Verilerin Analizi

Veriler gerekli işlemlerin yapılması için SPSS 22.0 paket programında bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Verilerin güvenilirliğini tespit edebilmek amacıyla Cronbach Alpha Güvenirlik Analizi uygulanmış ve $\alpha=0,875$ olarak tespit edilmiştir. Bulunan bu sonuç çalışmanın iyi bir güvenilirlik derecesinde olduğunu göstermektedir.

Verilere uygulanması gereken istatistiksel analiz yöntemlerini belirleyebilmek için parametrik durumları incelenmiş ve veriler Normal dağılıma uygunluk gösterdiği tespit edilmiştir. Verilerin frekans dağılımları oluşturulduktan sonra ikili karşılaştırmalar için parametrik istatistik yöntemlerinden bağımsız gruplarda t Testi uygulanmıştır. Çoklu karşılaştırmalar için One Way Anova Testi uygulanmıştır.

5. BULGULAR

Tablo 1. Katılımcıların Cinsiyet Dağılımları Tablosu

Cinsiyet	N	%
Kadın	19	11,4
Erkek	147	88,6
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %11,4'ü kadın ve %88,6'sı erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 2. Katılımcıların Yaş Dağılımları Tablosu

Yaş	N	%
20-25 Yaş	6	3,6
26-30 Yaş	26	15,7
31-35 Yaş	48	28,9
36 Yaş ve Üzeri	86	51,8
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %3,6'sı 20-25 yaş arasında, %15,7'si 26-30 yaş arasında, %28,9'u 31-35 yaş arasında ve %51,8'i 36 yaş ve üzeri yaş grubundadır.

Tablo 3. Katılımcıların Görev Dağılımları Tablosu

Görev	N	%
Müdür	8	4,8
Antrenör	45	27,1
Memur	113	68,1
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %4,8'i müdür, %27,1'i antrenör ve %68,1'i memur olarak görev yapmaktadır.

Tablo 4. Katılımcıların Mesleki Kıdem Dağılımları Tablosu

Mesleki Kıdem	N	%
5 Yıldan az	47	28,3
5-10 Yıl	47	28,3
11-15 Yıl	45	27,1
16-20 Yıl	13	7,8
21 Yıl ve üzeri	14	8,4
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %28,3'ü 5 yıldan az, %28,3'ü 5-10 yıl arasında, %27,1'i 11-15 yıl arasında, %7,8'i 16-20 yıl arasında ve %8,4'ü 21 yıl ve daha çok bir süredir mesleklerine devam etmektedirler.

Tablo 5. Katılımcıların Buldukları Kurumda Çalışma Süreleri Dağılımları Tablosu

Çalışma Süresi	N	%
5 Yıldan az	44	26,5
5-10 Yıl	49	29,5
11-15 Yıl	46	27,7
16-20 Yıl	13	7,8
21 Yıl ve üzeri	14	8,4
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %26,5'i 5 yıldan az, %29,5'i 5-10 yıl arasında, %27,7'si 11-15 yıl arasında, %27,7'si 16-20 yıl arasında ve %8,4'ü 21 yıl ve daha çok bir süredir buldukları kurumda mesleklerine devam etmektedirler.

Tablo 6. Katılımcıların Eğitim Durumu Dağılımları Tablosu

Eğitim Durumu	N	%
Lise	2	1,2
Üniversite (Lisans)	140	84,3
Üniversite (Önlisans)	16	9,6
Lisansüstü	8	4,8
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %1,2'si lise, %84,3'ü lisans, %9,6'sı önlisans ve %4,8'i lisansüstü eğitim durumuna sahiptir.

Tablo 7. Katılımcıların, “Bir sorunumu çözmek için kullandığım çözüm yolları başarısız ise bunların neden başarısız olduğunu araştırmam” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	4	2,4
Ender Olarak Böyle Davranırım	35	21,1
Arada Sırada Böyle Davranırım	46	27,7
Sık Sık Böyle Davranırım	56	33,7
Çoğunlukla Böyle Davranırım	25	15,1
Her Zaman Böyle Davranırım	4	2,4
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %2,4'ü hiçbir zaman böyle davranmam, %21,1'i ender olarak böyle davranırım, %27,7'si arada sırada böyle davranırım, %33,7'si sık sık böyle davranırım, %15,1'i çoğunlukla böyle davranırım ve %2,4'ü her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 8. Katılımcıların, “Zor bir sorunla karşılaştığımda ne olduğunu tam olarak belirleyebilmek için nasıl bilgi toplayacağımı uzun boylu düşünmem” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	Yüzde
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	5	3,0
Ender Olarak Böyle Davranırım	35	21,1
Arada Sırada Böyle Davranırım	57	34,3
Sık Sık Böyle Davranırım	46	27,7
Çoğunlukla Böyle Davranırım	22	13,3
Her Zaman Böyle Davranırım	1	0,6
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %3’ü hiçbir zaman böyle davranmam, %21,1’i ender olarak böyle davranırım, %34,3’ü arada sırada böyle davranırım, %27,7’si sık sık böyle davranırım, %13,3’ü çoğunlukla böyle davranırım ve %0,6’sı her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 9. Katılımcıların, “Bir sorunu çözmek için gösterdiğim ilk çabalar başarısız olursa o sorun ile başa çıkabileceğimden şüpheye düşerim” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	4	2,4
Ender Olarak Böyle Davranırım	24	14,5
Arada Sırada Böyle Davranırım	43	25,9
Sık Sık Böyle Davranırım	74	44,6
Çoğunlukla Böyle Davranırım	20	12,0
Her Zaman Böyle Davranırım	1	0,6
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %2,4’ü hiçbir zaman böyle davranmam, %14,5’i ender olarak böyle davranırım, %25,9’u arada sırada böyle davranırım, %44,6’sı sık sık

böyle davranırım, %12'si çoğunlukla böyle davranırım ve %0,6'sı her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 10. Katılımcıların, “Bir sorunu çözdükten sonra bu sorunu çözerken neyin işe yaradığını ayrıntılı olarak düşünmem” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	9	5,4
Ender Olarak Böyle Davranırım	31	18,7
Arada Sırada Böyle Davranırım	44	26,5
Sık Sık Böyle Davranırım	56	33,7
Çoğunlukla Böyle Davranırım	24	14,5
Her Zaman Böyle Davranırım	2	1,2
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %5,4'ü hiçbir zaman böyle davranmam, %18,7'si ender olarak böyle davranırım, %26,5'i arada sırada böyle davranırım, %33,7'si sık sık böyle davranırım, %14,5'i çoğunlukla böyle davranırım ve %1,2'si her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 11. Katılımcıların, “Sorunlarımı çözme konusunda genellikle yaratıcı ve etkili çözümler üretebilirim” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	11	6,6
Ender Olarak Böyle Davranırım	38	22,9
Arada Sırada Böyle Davranırım	46	27,7
Sık Sık Böyle Davranırım	48	28,9
Çoğunlukla Böyle Davranırım	21	12,7
Her Zaman Böyle Davranırım	2	1,2
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %6,6'sı hiçbir zaman böyle davranmam, %22,9'u ender olarak böyle davranırım, %27,7'si arada sırada böyle davranırım, %28,9'u sık sık böyle davranırım, %12,7'si çoğunlukla böyle davranırım ve %1,2'si her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 12. Katılımcıların, “Bir sorunumu çözmek için belli bir yolu denedikten sonra durur ve ortaya çıkan sonuç ile olması gerektiğini düşündüğüm sonucu karşılaştırırım” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	7	4,2
Ender Olarak Böyle Davranırım	42	25,3
Arada Sırada Böyle Davranırım	30	18,1
Sık Sık Böyle Davranırım	67	40,4
Çoğunlukla Böyle Davranırım	18	10,8
Her Zaman Böyle Davranırım	2	1,2
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %4,2'si hiçbir zaman böyle davranmam, %25,3'ü ender olarak böyle davranırım, %18,1'i arada sırada böyle davranırım, %40,4'ü sık sık böyle davranırım, %10,8'i çoğunlukla böyle davranırım ve %1,2'si her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 13. Katılımcıların, “Bir sorunum olduğunda onu çözebilmek için başvurabileceğim yolların hepsini düşünmeye çalışırım” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	17	10,2
Ender Olarak Böyle Davranırım	34	20,5
Arada Sırada Böyle Davranırım	40	24,1
Sık Sık Böyle Davranırım	59	35,5
Çoğunlukla Böyle Davranırım	14	8,4
Her Zaman Böyle Davranırım	2	1,2
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %10,2’si hiçbir zaman böyle davranmam, %20,5’i ender olarak böyle davranırım, %24,1’i arada sırada böyle davranırım, %35,5’i sık sık böyle davranırım, %8,4’ü çoğunlukla böyle davranırım ve %1,2’si her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 14. Katılımcıların, “Bir sorunla karşılaştığında neler hissettiğimi anlamak için duygularımı incelerim” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	Yüzde
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	13	7,8
Ender Olarak Böyle Davranırım	36	21,7
Arada Sırada Böyle Davranırım	41	24,7
Sık Sık Böyle Davranırım	60	36,1
Çoğunlukla Böyle Davranırım	14	8,4
Her Zaman Böyle Davranırım	2	1,2
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %7,8’i hiçbir zaman böyle davranmam, %27,7’si ender olarak böyle davranırım, %24,7’si arada sırada böyle davranırım, %36,1’i sık sık

böyle davranırım, %8,4'ü çoğunlukla böyle davranırım ve %1,2'si her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir(Tablo 14).

Tablo 15. Katılımcıların, “Bir sorun kafamı karıştırdığın da duygu ve düşüncelerimi somut ve açık-seçik terimlerle ifade etmeye çalışmam” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	12	7,2
Ender Olarak Böyle Davranırım	42	25,3
Arada Sırada Böyle Davranırım	46	27,7
Sık Sık Böyle Davranırım	51	30,7
Çoğunlukla Böyle Davranırım	13	7,8
Her Zaman Böyle Davranırım	2	1,2
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %7,2'si hiçbir zaman böyle davranmam, %25,3'ü ender olarak böyle davranırım, %27,7'si arada sırada böyle davranırım, %30,7'si sık sık böyle davranırım, %7,8'i çoğunlukla böyle davranırım ve %1,2'si her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 16. Katılımcıların, “Başlangıçta çözümünü fark etmesem de sorunlarımın çoğunu çözme yeteneğim vardır” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	7	4,2
Ender Olarak Böyle Davranırım	43	25,9
Arada Sırada Böyle Davranırım	39	23,5
Sık Sık Böyle Davranırım	55	33,1
Çoğunlukla Böyle Davranırım	20	12,0
Her Zaman Böyle Davranırım	2	1,2
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %4,2'si hiçbir zaman böyle davranmam, %25,9'u ender olarak böyle davranırım, %23,5'i arada sırada böyle davranırım, %33,1'i sık sık böyle davranırım, %12'si çoğunlukla böyle davranırım ve %1,2'si her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 17. Katılımcıların, “Karşılaştığım sorunların çoğu, çözebileceğimden daha zor ve karmaşıktır” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	7	4,2
Ender Olarak Böyle Davranırım	43	25,9
Arada Sırada Böyle Davranırım	41	24,7
Sık Sık Böyle Davranırım	58	34,9
Çoğunlukla Böyle Davranırım	15	9,0
Her Zaman Böyle Davranırım	2	1,2
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %4,2'si hiçbir zaman böyle davranmam, %25,9'u ender olarak böyle davranırım, %24,7'si arada sırada böyle davranırım, %34,9'u sık sık böyle davranırım, %9'u çoğunlukla böyle davranırım ve %1,2'si her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 18. Katılımcıların, “Genellikle kendimle ilgili kararları verebilirim ve bu kararlardan hoşnut olurum” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	4	2,4
Ender Olarak Böyle Davranırım	33	19,9
Arada Sırada Böyle Davranırım	43	25,9
Sık Sık Böyle Davranırım	70	42,2
Çoğunlukla Böyle Davranırım	15	9,0
Her Zaman Böyle Davranırım	1	0,6
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %2,4’ü hiçbir zaman böyle davranmam, %19,9’u ender olarak böyle davranırım, %25,9’u arada sırada böyle davranırım, %42,2’si sık sık böyle davranırım, %9’u çoğunlukla böyle davranırım ve %0,6’sı her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 19. Katılımcıların, “Bir sorunla karşılaştığımda onu çözmek için genellikle aklıma gelen ilk yolu izlerim ” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	9	5,4
Ender Olarak Böyle Davranırım	30	18,1
Arada Sırada Böyle Davranırım	54	32,5
Sık Sık Böyle Davranırım	52	31,3
Çoğunlukla Böyle Davranırım	21	12,7
Her Zaman Böyle Davranırım	9	5,4
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %5,4’ü hiçbir zaman böyle davranmam, %18,1’i ender olarak böyle davranırım, %32,5’i arada sırada böyle davranırım, %31,3’ü sık sık

böyle davranırım, %12,7'si çoğunlukla böyle davranırım ve %5,4'ü her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 20. Katılımcıların, “Bir sorunla karşılaştığımda onu çözmek için genellikle aklıma gelen ilk yolu Bazen durup sorunlarım üzerinde düşünmek yerine gelişi güzel sürüklenip giderim ” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	5	3,0
Ender Olarak Böyle Davranırım	41	24,7
Arada Sırada Böyle Davranırım	50	30,1
Sık Sık Böyle Davranırım	52	31,3
Çoğunlukla Böyle Davranırım	17	10,2
Her Zaman Böyle Davranırım	1	0,6
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %3'ü hiçbir zaman böyle davranmam, %24,7'si ender olarak böyle davranırım, %30,1'i arada sırada böyle davranırım, %31,3'ü sık sık böyle davranırım, %10,2'si çoğunlukla böyle davranırım ve %0,6'sı her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 21. Katılımcıların, “Bir sorunla ilgili olası bir çözüm yolu üzerinde karar vermeye çalışırken seçeneklerimin başarı olasılığını tek tek değerlendirmem ” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	6	3,6
Ender Olarak Böyle Davranırım	43	25,9
Arada Sırada Böyle Davranırım	42	25,3
Sık Sık Böyle Davranırım	61	36,7
Çoğunlukla Böyle Davranırım	13	7,8
Her Zaman Böyle Davranırım	1	0,6
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %3,6'sı hiçbir zaman böyle davranmam, %25,9'u ender olarak böyle davranırım, %25,3'ü arada sırada böyle davranırım, %36,7'si sık sık böyle davranırım, %7,8'i çoğunlukla böyle davranırım ve %0,6'sı her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 22. Katılımcıların, “Bir sorunla karşılaştığımda, başka bir konuya geçmeden önce durur ve o sorun üzerinde düşünürüm ” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	8	4,8
Ender Olarak Böyle Davranırım	39	23,5
Arada Sırada Böyle Davranırım	33	19,9
Sık Sık Böyle Davranırım	69	41,6
Çoğunlukla Böyle Davranırım	16	9,6
Her Zaman Böyle Davranırım	1	0,6
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %4,8'i hiçbir zaman böyle davranmam, %23,5'i ender olarak böyle davranırım, %19,9'u arada sırada böyle davranırım, %41,6'sı sık sık böyle davranırım, %9,6'sı çoğunlukla böyle davranırım ve %0,6'sı her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 23. Katılımcıların, “Genellikle aklıma ilk gelen fikir doğrultusunda hareket ederim” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	9	5,4
Ender Olarak Böyle Davranırım	31	18,7
Arada Sırada Böyle Davranırım	39	23,5
Sık Sık Böyle Davranırım	64	38,6
Çoğunlukla Böyle Davranırım	14	8,4
Her Zaman Böyle Davranırım	9	5,4
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %5,4'ü hiçbir zaman böyle davranmam, %18,7'si ender olarak böyle davranırım, %23,5'i arada sırada böyle davranırım, %38,6'sı sık sık böyle davranırım, %8,4'ü çoğunlukla böyle davranırım ve %5,4'ü her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 24. Katılımcıların, “Bir karar vermeye çalışırken her seçeneğin sonuçlarını ölçer, tartar, birbirleriyle karşılaştırır sonra karar veririm” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	11	6,6
Ender Olarak Böyle Davranırım	22	13,3
Arada Sırada Böyle Davranırım	43	25,9
Sık Sık Böyle Davranırım	69	41,6
Çoğunlukla Böyle Davranırım	15	9,0
Her Zaman Böyle Davranırım	6	3,6
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %6,6'sı hiçbir zaman böyle davranmam, %13,3'ü ender olarak böyle davranırım, %25,9'u arada sırada böyle davranırım, %41,6'sı sık sık böyle davranırım, %9'u çoğunlukla böyle davranırım ve %3,6'sı her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 25. Katılımcıların, “Bir sorunu çözmek üzere plan yaparken o planı yürütebileceğime güvenirim” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	6	3,6
Ender Olarak Böyle Davranırım	34	20,5
Arada Sırada Böyle Davranırım	40	24,1
Sık Sık Böyle Davranırım	58	34,9
Çoğunlukla Böyle Davranırım	11	6,6
Her Zaman Böyle Davranırım	17	10,2
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %3,6'sı hiçbir zaman böyle davranmam, %20,5'i ender olarak böyle davranırım, %24,1'i arada sırada böyle davranırım, %34,9'u sık sık böyle davranırım, %6,6'sı çoğunlukla böyle davranırım ve %10,2'si her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 26. Katılımcıların, “Belli bir çözüm planını uygulamaya koymadan önce, nasıl bir sonuç vereceğini tahmin etmeye çalışırım” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	12	7,2
Ender Olarak Böyle Davranırım	31	18,7
Arada Sırada Böyle Davranırım	47	28,3
Sık Sık Böyle Davranırım	52	31,3
Çoğunlukla Böyle Davranırım	16	9,6
Her Zaman Böyle Davranırım	8	4,8
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %7,2'si hiçbir zaman böyle davranmam, %18,7'si ender olarak böyle davranırım, %28,3'ü arada sırada böyle davranırım, %31,3'u sık sık böyle davranırım, %9,6'sı çoğunlukla böyle davranırım ve %4,8'i her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir(Tablo 26).

Tablo 27. Katılımcıların, “Bir soruna yönelik olası çözüm yollarını düşünürken çok fazla seçenek üretmem” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	8	4,8
Ender Olarak Böyle Davranırım	21	12,7
Arada Sırada Böyle Davranırım	42	25,3
Sık Sık Böyle Davranırım	76	45,8
Çoğunlukla Böyle Davranırım	17	10,2
Her Zaman Böyle Davranırım	2	1,2
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %4,8'i hiçbir zaman böyle davranmam, %12,7'si ender olarak böyle davranırım, %25,3'ü arada sırada böyle davranırım, %45,8'i sık sık böyle davranırım, %10,2'si çoğunlukla böyle davranırım ve %1,2'si her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 28. Katılımcıların, “Bir sorunumu çözmeye çalışırken sıklıkla kullandığım bir yöntem; daha önce başıma gelmiş benzer sorunları düşünmektir” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	9	5,4
Ender Olarak Böyle Davranırım	23	13,9
Arada Sırada Böyle Davranırım	56	33,7
Sık Sık Böyle Davranırım	60	36,1
Çoğunlukla Böyle Davranırım	16	9,6
Her Zaman Böyle Davranırım	2	1,2
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %5,4'ü hiçbir zaman böyle davranmam, %13,9'u ender olarak böyle davranırım, %33,7'si arada sırada böyle davranırım, %36,1'i sık sık

böyle davranırım, %9,6'sı çoğunlukla böyle davranırım ve %1,2'si her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir(Tablo 28).

Tablo 29. Katılımcıların, “Yeterince zamanım olur ve çaba gösterirsem karşılaştığım sorunların çoğunu çözebileceğime inanıyorum” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	19	11,4
Ender Olarak Böyle Davranırım	25	15,1
Arada Sırada Böyle Davranırım	41	24,7
Sık Sık Böyle Davranırım	58	34,9
Çoğunlukla Böyle Davranırım	19	11,4
Her Zaman Böyle Davranırım	4	2,4
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %11,4'ü hiçbir zaman böyle davranmam, %15,1'u ender olarak böyle davranırım, %24,7'si arada sırada böyle davranırım, %34,9'u sık sık böyle davranırım, %11,4'ü çoğunlukla böyle davranırım ve %2,4'ü her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 30. Katılımcıların, “Yeni bir durumla karşılaştığımda ortaya çıkabilecek sorunları çözebileceğime inancım vardır ” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	13	7,8
Ender Olarak Böyle Davranırım	21	12,7
Arada Sırada Böyle Davranırım	46	27,7
Sık Sık Böyle Davranırım	73	44,0
Çoğunlukla Böyle Davranırım	12	7,2
Her Zaman Böyle Davranırım	1	0,6
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %7,8'i hiçbir zaman böyle davranmam, %12,7'si ender olarak böyle davranırım, %27,7'si arada sırada böyle davranırım, %44'ü sık sık böyle davranırım, %7,2'si çoğunlukla böyle davranırım ve %0,6'sı her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 31. Katılımcıların, “Bazen bir sorunu çözmek için çabaladığım halde, bir türlü esas konuya giremediğim ve gereksiz ayrıntılarla uğraştığım duygusunu yaşarım” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	16	9,6
Ender Olarak Böyle Davranırım	29	17,5
Arada Sırada Böyle Davranırım	57	34,3
Sık Sık Böyle Davranırım	43	25,9
Çoğunlukla Böyle Davranırım	16	9,6
Her Zaman Böyle Davranırım	5	3,0
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %9,6'sı hiçbir zaman böyle davranmam, %17,5'i ender olarak böyle davranırım, %34,3'ü arada sırada böyle davranırım, %25,9'u sık sık böyle davranırım, %9,6'sı çoğunlukla böyle davranırım ve %3'ü her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 32. Katılımcıların, “Ani kararlar verir ve sonra pişmanlık duyarım” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	8	4,8
Ender Olarak Böyle Davranırım	35	21,1
Arada Sırada Böyle Davranırım	57	34,3
Sık Sık Böyle Davranırım	45	27,1
Çoğunlukla Böyle Davranırım	14	8,4
Her Zaman Böyle Davranırım	7	4,2
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %4,8'i hiçbir zaman böyle davranmam, %21,1'i ender olarak böyle davranırım, %34,3'ü arada sırada böyle davranırım, %27,1'i sık sık böyle davranırım, %8,4'ü çoğunlukla böyle davranırım ve %4,2'si her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 33. Katılımcıların, “Yeni ve zor kararları çözebilme yeteneğime güveniyorum” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	9	5,4
Ender Olarak Böyle Davranırım	26	15,7
Arada Sırada Böyle Davranırım	57	34,3
Sık Sık Böyle Davranırım	49	29,5
Çoğunlukla Böyle Davranırım	23	13,9
Her Zaman Böyle Davranırım	2	1,2
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %5,4'ü hiçbir zaman böyle davranmam, %15,7'si ender olarak böyle davranırım, %34,3'ü arada sırada böyle davranırım, %29,5'i sık sık böyle davranırım, %13,9'u çoğunlukla böyle davranırım ve %1,2'si her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 34. Katılımcıların, “Elimdeki seçenekleri karşılaştırırken ve karar verirken kullandığım sistematik bir yöntem vardır” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	13	7,8
Ender Olarak Böyle Davranırım	30	18,1
Arada Sırada Böyle Davranırım	44	26,5
Sık Sık Böyle Davranırım	61	36,7
Çoğunlukla Böyle Davranırım	15	9,0
Her Zaman Böyle Davranırım	3	1,8
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %7,8'i hiçbir zaman böyle davranmam, %18,1'i ender olarak böyle davranırım, %26,5'i arada sırada böyle davranırım, %36,7'si sık sık böyle davranırım, %9'u çoğunlukla böyle davranırım ve %1,8'i her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 35. Katılımcıların, “Bir sorunla başa çıkma yollarını düşünürken çeşitli fikirleri birleştirmeye çalışmam” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	10	6,0
Ender Olarak Böyle Davranırım	28	16,9
Arada Sırada Böyle Davranırım	42	25,3
Sık Sık Böyle Davranırım	63	38,0
Çoğunlukla Böyle Davranırım	20	12,0
Her Zaman Böyle Davranırım	3	1,8
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %6'sı hiçbir zaman böyle davranmam, %16,9'u ender olarak böyle davranırım, %25,3'ü arada sırada böyle davranırım, %38'i sık sık böyle davranırım, %12'si çoğunlukla böyle davranırım ve %1,8'i her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 36. Katılımcıların, “Bir sorunla karşılaştığımda bu sorunun çıkmasında katkısı olabilecek benim dışındaki etmenleri genellikle dikkate almam” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	8	4,8
Ender Olarak Böyle Davranırım	29	17,5
Arada Sırada Böyle Davranırım	39	23,5
Sık Sık Böyle Davranırım	71	42,8
Çoğunlukla Böyle Davranırım	17	10,2
Her Zaman Böyle Davranırım	2	1,2
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %4,8'i hiçbir zaman böyle davranmam, %17,5'i ender olarak böyle davranırım, %23,5'i arada sırada böyle davranırım, %42,8'i sık sık böyle davranırım, %10,2'si çoğunlukla böyle davranırım ve %1,2'si her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 37. Katılımcıların, “Bir konuyla karşılaştığımda, ilk yaptığım şeylerden biri, durumu gözden geçirmek ve konuyla ilgili olabilecek her türlü bilgiyi dikkate almaktır” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	8	4,8
Ender Olarak Böyle Davranırım	31	18,7
Arada Sırada Böyle Davranırım	50	30,1
Sık Sık Böyle Davranırım	55	33,1
Çoğunlukla Böyle Davranırım	21	12,7
Her Zaman Böyle Davranırım	1	0,6
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %4,8'i hiçbir zaman böyle davranmam, %18,7'si ender olarak böyle davranırım, %30,1'i arada sırada böyle davranırım, %33,1'i sık sık böyle davranırım, %12,7'si çoğunlukla böyle davranırım ve %0,6'sı her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 38. Katılımcıların, “Bazen duygusal olarak öylesine etkilenirim ki, sorunumla başa çıkma yollarından pek çoğunu dikkate bile almam” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	5	3,0
Ender Olarak Böyle Davranırım	34	20,5
Arada Sırada Böyle Davranırım	46	27,7
Sık Sık Böyle Davranırım	56	33,7
Çoğunlukla Böyle Davranırım	24	14,5
Her Zaman Böyle Davranırım	1	0,6
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %3'ü hiçbir zaman böyle davranmam, %20,5'i ender olarak böyle davranırım, %27,7'si arada sırada böyle davranırım, %33,7'si sık sık böyle davranırım, %14,5'i çoğunlukla böyle davranırım ve %0,6'sı her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 39. Katılımcıların, “Bir karar verdikten sonra, ortaya çıkan sonuç genellikle benim beklediğim sonuca uyar” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	9	5,4
Ender Olarak Böyle Davranırım	18	10,8
Arada Sırada Böyle Davranırım	43	25,9
Sık Sık Böyle Davranırım	68	41,0
Çoğunlukla Böyle Davranırım	27	16,3
Her Zaman Böyle Davranırım	1	0,6
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %5,4'ü hiçbir zaman böyle davranmam, %10,8'i ender olarak böyle davranırım, %25,9'u arada sırada böyle davranırım, %41'i sık sık böyle davranırım, %16,3'ü çoğunlukla böyle davranırım ve %0,6'sı her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 40. Katılımcıların, “Bir sorunla karşılaştığında, o durumla başa çıkabileceğimden genellikle pek emin değilim ” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	6	3,6
Ender Olarak Böyle Davranırım	27	16,3
Arada Sırada Böyle Davranırım	43	25,9
Sık Sık Böyle Davranırım	54	32,5
Çoğunlukla Böyle Davranırım	26	15,7
Her Zaman Böyle Davranırım	10	6,0
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %3,6'sı hiçbir zaman böyle davranmam, %16,3'ü ender olarak böyle davranırım, %25,9'u arada sırada böyle davranırım, %32,5'i sık sık böyle davranırım, %15,7'si çoğunlukla böyle davranırım ve %6'sı her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 41. Katılımcıların, “Bir sorunun farkına vardığımda, ilk yaptığım şeylerden biri, sorunun tam olarak ne olduğunu anlamaya çalışmaktır” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımları Tablosu

Soru	N	%
Hiçbir Zaman Böyle Davranmam	3	1,8
Ender Olarak Böyle Davranırım	40	24,1
Arada Sırada Böyle Davranırım	57	34,3
Sık Sık Böyle Davranırım	44	26,5
Çoğunlukla Böyle Davranırım	21	12,7
Her Zaman Böyle Davranırım	1	0,6
TOPLAM	166	100

Katılımcıların %1,8'i hiçbir zaman böyle davranmam, %24,1'i ender olarak böyle davranırım, %34,3'ü arada sırada böyle davranırım, %26,5'i sık sık böyle davranırım, %12,7'si çoğunlukla böyle davranırım ve %0,6'sı her zaman böyle davranırım seçeneklerini işaretlemiştir.

Tablo 42. Katılımcıların Problem Çözme Becerisi Düzeyleri İle Cinsiyetleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi Tablosu

Cinsiyet	N	X	Ss	t	p
Kadın	19	53,42	5,83		
Erkek	147	50,80	5,70	1,87	0,62
TOPLAM	166	51,58	4,70		

Katılımcıların problem çözme becerisi düzeyleri cinsiyetlerine göre incelenmiş ve % 95 güven düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Tablo 43. Katılımcıların Problem Çözme Becerisi Düzeyleri İle Yaş Grupları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi Tablosu

Yaş	N	X	Ss	f	p
20-25 Yaş	6	52,66	4,54		
26-30 Yaş	26	50,92	5,30		
31-35 Yaş	48	51,85	6,10	0,61	0,60
36 Yaş ve Üzeri	86	50,62	5,80		
TOPLAM	166	51,10	5,76		

Katılımcıların problem çözme becerisi düzeyleri yaş gruplarına göre incelenmiş ve % 95 güven düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Tablo 44. Katılımcıların Problem Çözme Becerisi Düzeyleri İle Görevleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi Tablosu

Görev	N	X	Ss	f	p
Müdür	8	53,00*	6,80		
Antrenör	45	52,86	6,22	3,85	0,02
Memur	113	50,26*	5,35		
TOPLAM	166	51,10	5,76		

Katılımcıların problem çözme becerisi düzeyleri görevlerine göre incelenmiş ve % 95 güven düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Tespit edilen ilişkinin hangi madde ya da maddelerden kaynaklandığını tespit edebilmek amacıyla eğitim durumları seçeneklerinin çoklu

karşılaştırılmasında Tukey Testi kullanılmıştır. Çoklu karşılaştırmalar sonucunda; farklılık gösteren seçeneklerin “Müdür” ve “Memur” olduğu tespit edilmiştir. Problem çözme beceri düzeyleri puan ortalamaları karşılaştırıldığında müdür olarak görev yapanların puan ortalamalarının diğer görevlere göre yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 45. Katılımcıların Problem Çözme Becerisi Düzeyleri İle Mesleki Kıdemleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi Tablosu

Mesleki Kıdem	N	X	Ss	f	p
5 Yıl ve daha az	47	51,80	5,27		
5-10 Yıl	47	51,36	5,65		
11-15 Yıl	45	50,02	6,47	2,55	0,04
16-20 Yıl	13	48,07*	4,53		
21 Yıl ve üzeri	14	54,14*	4,95		
TOPLAM	166	51,10	5,76		

Katılımcıların problem çözme becerisi düzeyleri mesleki kıdemlerine göre incelenmiş ve % 95 güven düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$). İlişkinin hangi madde ya da maddelerden kaynaklandığını tespit edebilmek amacıyla mesleki kıdem seçeneklerinin çoklu karşılaştırılmasında Tukey Testi kullanılmıştır. Çoklu karşılaştırmalar sonucunda; farklılık gösteren seçeneklerin “16-20 yıl” ve “21 yıl ve üzeri” olduğu tespit edilmiştir. 21 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip olanların problem çözme becerisi puan ortalamalarının diğer seçeneklere göre yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 46. Katılımcıların Problem Çözme Becerisi Düzeyleri İle Buldukları Kurumdaki Çalışma Süreleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi Tablosu

Çalışma Süresi	N	X	Ss	f	p
5 Yıl ve daha az	44	51,56	5,28		
5-10 Yıl	49	51,53	5,66		
11-15 Yıl	46	50,13	6,44	2,41	0,051
16-20 Yıl	13	48,07	4,53		
21 Yıl ve üzeri	14	54,14	4,95		
TOPLAM	166	51,10	5,76		

Katılımcıların problem çözme becerisi düzeyleri çalışma sürelerine göre incelenmiş ve % 95 güven düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$)

Tablo 47. Katılımcıların Problem Çözme Becerisi Düzeyleri İle Eğitim Durumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi Tablosu

Eğitim Durumu	N	X	Ss	f	p
Lise	2	50,50	10,60		
Üniversite (Lisans)	140	50,19**	5,37		
Üniversite (Önlisans)	16	56,50*	4,14		
Lisansüstü	8	56,37*	6,52	9,28	0,000
TOPLAM	166	51,10	5,76		

Katılımcıların problem çözme becerisi düzeyleri eğitim durumlarına göre incelenmiş ve % 95 güven düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir ($p<0,001$). İlişkinin hangi madde ya da maddelerden kaynaklandığını tespit edebilmek amacıyla eğitim durumları seçeneklerinin çoklu karşılaştırılmasında Tukey Testi kullanılmıştır. Çoklu karşılaştırmalar sonucunda; farklılık gösteren seçeneklerin “Üniversite (Lisans)” “Üniversite (Önlisans)” ve

“Lisansüstü” olduğu tespit edilmiştir. Eğitimi durumları Üniversite Lisans olanların problem çözme becerisi puan ortalamasının diğer seçenklere göre düşük olduğu görölmektedir.

6. TARTIŞMA VE SONUÇ

Çalışmamız kapsamında , Doğu Anadolu bölgesi gençlik ve spor il müdürlükleri personelinin, cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, çalışma süresi ve eğitim durumu değişkenlerinin dağılımlarına ait istatistiksel bulgulara, daha sonra ise Problem Çözme Becerisi Envanteri puan ortalamaları ile değişkenler arası ilişkilere ait istatistiksel bulguların tartışmalarına yer verilmiştir.

Tablo 1 de çalışmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre dağılımları incelendiğinde katılımcıların (19) %11,4'ü kadın ve (147) %88,6'sının erkeklerden oluştuğu görülmektedir. Literatürde Problem Çözme Beceri düzeyleri ile ilgili yapılan bazı çalışmaların cinsiyet değişkenine göre göstermiş olduğu dağılımlara bakıldığında dağılım olarak benzer ve zıt çalışmalar mevcuttur. (50) beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin problem çözme becerileri ile kişilik özelliklerinin bazı değişkenler bakımından belirlenmesi ve karşılaştırılması ile ilgili yapmış olduğu çalışmada katılımcıların (154) %47'sinin kadın ve (174) %53'ünün erkek olduğu belirlenmiştir. Albayrak (51)'in sivil savunma ve seferberlik hizmetlerinde görevli kamu personelinin problem çözme becerisi, mobbinge uğrama ve motivasyon durumlarını belirlemeye yönelik yapmış olduğu çalışmada katılımcıların (122) %19,7'sinin kadın ve (497) %80,3'ünün erkek olduğu belirlenmiştir. Ay,Tr(51)'in lise öğrencilerinin anne-baba tutumlarının öğrencilerin sosyal problem çözme becerilerine ve depresyon düzeylerine etkisine yönelik yapmış olduğu çalışmada katılımcıların (53) %50'sinin kadın ve (50) %50'sinin erkek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 2 de çalışmaya katılanların yaş değişkenine göre dağılımları incelendiğinde, katılımcıların (6) %3,6'sının 20-25 yaş arasında, (26) %15,7'sinin

26-30 yaş arasında, (48) %28,9'unun 31-35 yaş arasında ve (86) %51,8'inin 36 yaş ve üzeri yaş grubunda olduğu görülmektedir. Tablo 3 te çalışmaya katılanların görevlerine göre dağılımları incelendiğinde katılımcıların (8) %4,8'inin müdür, (45) %27,1'inin antrenör ve (113) %68,1'inin memur olarak görev yaptığı görülmektedir. Tablo 4 te çalışmaya katılanların mesleki kıdem dağılımları incelendiğinde, katılımcıların (47) %28,3'ünün 5 yıldan az, (47) %28,3'ünün 5-10 yıl arasında, (45) %27,1'inin 11-15 yıl arasında, (13) %7,8'inin 16-20 yıl arasında ve (14) %8,4'ünün 21 yıl ve daha çok bir süredir mesleklerine devam ettikleri görülmektedir. Tablo 5'te çalışmaya katılanların çalışma süresi dağılımları incelendiğinde, katılımcıların (44) %26,5'inin 5 yıldan az, (49) %29,5'inin 5-10 yıl arasında, (46) %27,7'sinin 11-15 yıl arasında, (13) %27,7'sinin 16-20 yıl arasında ve (14) %8,4'ünün 21 yıl ve daha fazla bir süredir buldukları kurumda mesleklerine devam ettikleri görülmektedir. Tablo 6 da çalışmaya katılanların eğitim durumları dağılımları incelendiğinde, katılımcıların (2) %1,2'sinin lise, (140) %84,3'ünün lisans, (16) %9,6'sının önlisans ve (8) %4,8'inin lisansüstü eğitim durumuna sahip olduğu görülmektedir. Albayrak (51)'in sivil savunma ve seferberlik hizmetlerinde görevli kamu personelinin problem çözme becerisi, mobbinge uğrama ve motivasyon durumlarını belirlemeye yönelik yapmış olduğu çalışmada katılımcıların yaş dağılımları incelendiğinde (77) %12,4' ünün 21-30 yaş aralığında, (186) %30'unun 31-40 yaş aralığında, (259) %41,8'inin 41-50 yaş aralığında ve (97) %15,7'sinin 51 yaş ve üzerinde tespit edildiği görülmektedir. Yine aynı çalışmada eğitim durumu dağılımları incelendiğinde katılımcıların (9) %1,5'inin lise, (177) %28,6'sının Ön lisans, (370) %59,8'inin Lisans, (61) %10,1'inin Lisansüstü mezunu olduğunun tespit edildiği görülmektedir. Bu da

çalışmamıza katılanların demografik özelliklerinin dağılımları ile paralellik göstermektedir.

Tablo 42 de katılımcıların problem çözme becerisi düzeyleri cinsiyetlerine göre incelenmiş ve % 95 güven düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Ancak erkek katılımcıların problem çözme becerisi puan ortalamalarının kadın katılımcılardan daha düşük olduğu görülmektedir. Problem çözme becerisi envanterine göre puan ortalamalarının düşük olması problem çözme beceri düzeylerinin yüksek olduğu anlamına gelmektedir. Bu bilgidan yola çıkarak çalışmaya katılan erkek ve kadınların problem çözme becerisi puan ortalamalarında istatistiksel bir farklılık olmamasına rağmen erkek katılımcıların problem çözme beceri düzeylerinin daha yüksek olduğu söylenebilir. Karabulut (50) yapmış olduğu çalışmada katılımcıların problem çözme becerisini cinsiyet değişkenine göre incelemiş ve çalışmamıza paralellik gösterir şekilde istatistiksel olarak bir farklılığa rastlamamıştır. Ancak yapılan çalışmada erkek ve kadın katılımcıların puan ortalamaları t testi sonuçlarında incelendiğinde kadın katılımcıların problem çözme becerisi puan ortalamalarının erkek katılımcılara göre rakamsal olarak daha düşük olduğu görülmektedir. Bunun da çalışmaya katılan kadınların problem çözme becerilerinin daha yüksek olduğunu gösterdiği söylenebilir.

Tablo 43 te katılımcıların problem çözme becerisi düzeyleri yaş gruplarına göre incelenmiş ve % 95 güven düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Ancak problem çözme becerisi envanterinden alınan puan ortalamalarının düşük olmasının problem çözme beceri düzeyinin yüksek olduğunu gösterdiği göz önünde bulundurulduğunda, çalışmamıza 36 yaş

ve üzeri katılımcıların problem çözme beceri düzeylerinin daha yüksek olduğu söylenebilir. Erzincanlı (53)'nin yapmış olduğu çalışmada katılımcıların yaş değişkeni ve problem çözme becerisi düzeyleri arasında, çalışmamıza paralellik gösterir şekilde, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlamamıştır. Albayrak (2015) 'ın yapmış olduğu çalışmada yaş değişkeni ile problem çözme becerisi puan ortalamalarına ilişkin t testi sonuçları incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı farklılığa rastlandığı görülmektedir. Bu durumun yaş gruplarının farklı oluşundan kaynaklanabileceği söylenebilir. Yapılan çalışma bizim çalışmamıza paralellik gösterir şekilde daha büyük yaşlardaki katılımcıların problem çözme beceri düzeylerinin daha yüksek olduğunu göstermektedir bununla birlikte kişilerin deneyim kazandıkça problem çözme becerilerinin artabileceğini düşünülmektedir.

Tablo 44 te Katılımcıların problem çözme becerisi düzeyleri görevlerine göre incelenmiş ve % 95 güven düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Çoklu karşılaştırmalar sonucunda; farklılık gösteren seçeneklerin “Müdür” ve “Memur” olduğu tespit edilmiştir. Problem çözme becerisi puan ortalamaları incelendiğinde memurların problem çözme puan ortalamalarının düşük olduğu görülmektedir. Problem çözme envanterine göre düşük puan ortalamalarının problem çözme beceri düzeyinin yüksek olduğu anlamına geldiği göz önünde bulundurulursa, kurumda çalışan memurların müdürlere oranla problem çözme beceri düzeylerinin yüksek olduğu söylenebilir. Bunun sebebi olarak ise memurların buldukları kurumlarda müdürlerden daha fazla zaman geçirmiş olmaları ve daha deneyimli olmalarının etkili olduğu düşünülebilir. Literatürde problem çözme beceri düzeylerine ilişkin yapılan

çalışmalara bakıldığında görev-unvan değişkenleri açısından genel olarak anlamlı farklılığa rastlanmadığı görülmektedir Altuntaş (54). Ancak yapılan bazı çalışmalarda görev-ünvana göre farklılıklar tespit edilmiştir Dündar (55). Bunun sebebi olarak ise araştırmaların farklı görev-unvan gruplarında yapılmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 45 te Katılımcıların problem çözme becerisi düzeyleri mesleki kıdemlerine göre incelenmiş ve % 95 güven düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Çoklu karşılaştırmalar sonucunda; farklılık gösteren seçeneklerin “16-20 yıl” ve “21 yıl ve üzeri” olduğu tespit edilmiştir. 21 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip olanların problem çözme becerisi puan ortalamalarının diğer seçeneklere göre yüksek olduğu görülmektedir. Bu durumda problem çözme becerisi envanterine göre düşünüldüğünde puan ortalamaları düşük olan 16-20 yıl kıdeme sahip çalışanların problem çözme beceri düzeylerinin daha yüksek olduğunu göstermektedir. Literatürdeki çalışmalara bakıldığında bulgularımıza zıtlık gösteren çalışmaların mevcut olduğu görülmektedir. Albayrak (51) ‘ın yapmış olduğu çalışma sonuçlarında personelin çalışma süreleri ile problem çözme puan ortalamaları incelendiğinde 21 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip personelin problem çözme beceri düzeyi puan ortalamalarının, çalışmamıza zıtlık gösterir şekilde, daha düşük olduğu görülmektedir. Bunun sebebi olarak ise bu çalışmanın farklı meslek grubunda yapılmış olduğu söylenebilir.

Tablo 47 de katılımcıların problem çözme becerisi düzeyleri eğitim durumlarına göre incelenmiş ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir ($p<0,001$). Çoklu karşılaştırmalar sonucunda; farklılık gösteren

seçeneklerin “Üniversite (Lisans)” “Üniversite (Önlisans) ve “Lisansüstü” olduğu tespit edilmiştir. Eğitimi durumları Üniversite Lisans olanların problem çözme becerisi puan ortalamasının diğer seçeneklere göre düşük olduğu görülmektedir. Problem çözme becerisi envanteri göz önünde bulundurulduğunda üniversite lisans mezunu katılımcıların problem çözme beceri düzeylerinin daha yüksek olduğu söylenebilir. Konukbay (56)’ın yapmış olduğu çalışmada eğitim düzeyi arttıkça problem çözme beceri düzeyinin arttığını belirtmiştir. Erzincanlı (55)’nın yapmış olduğu çalışmada katılımcıların eğitim durumları ile problem çözme beceri düzeyleri arasında anlamlı farklılığa rastlanamazken ön lisans mezunu katılımcıların problem çözme beceri düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Albayrak (51)’in yapmış olduğu çalışmada eğitim durumları ile problem çözme beceri düzeylerinin karşılaştırılmasına bakıldığında anlamlı bir farklılığa rastlanmadığı görülmektedir. Bununla birlikte ön lisans mezunu katılımcıların problem çözme düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Sonuç olarak, Doğu Anadolu bölgesinde gençlik ve spor il müdürlüklerinde çalışan personelin problem çözme becerisinin ölçülmesi amacı ile yapılan çalışmada, yaş, cinsiyet ve çalışma süresi değişkenleri açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Bununla birlikte mesleki kıdem, görev ve eğitim durumu değişkenleri açısından problem çözme beceri düzeyleri puan ortalamaları incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar görülmüştür. Bu çalışmanın ileride yapılacak olan çalışmalara literatür bilgi teşkil edeceği bakımından faydalı olduğu düşünülebilir. Yapılacak olan benzer çalışmaların farklı kurumları birbiri ile kıyaslayan nitelikte yapılması, araştırma grubunun genişletilmesi önerilebilir.

KAYNAKÇA

1. HARMANDAR, İ.H, Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri, Nobel yayıncılık, 2004, Ankara
2. TAYLAN, S, Heppner'in Problem Çözme Envanterinin Uyarlarına, Güvenirlik ve Geçerlik Çalışmaları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1990; 29,30
3. TAYSİ, E, Benlik saygısı, arkadaşlardan ve aileden sağlanan sosyal destek: Üniversite öğrencileriyle yapılan bir çalışma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2000, Ankara
4. AĞAOĞLU, E, Sınıf Yönetimiyle İlgili Genel Olgular: Sınıf Yönetimi, Pegem A Yayıncılık, Ankara, 2002; s:35-39
5. AYTAÇ, N, Mersin Adana Ve Hatay İllerinde Beden Eğitimi Ve Spor Yüksek Okulu Öğrencilerinde Alkol İçme Prevalansı Ve Etkileyen Faktörler, T Klinik Tıp Bilimleri 2003,
6. GÖK, Yasemin, and Hakan SUNAY. "Türkiye ve Fransa'da Uygulanan Spor Yönetiminin Kamu Yönetimi Açısından Karşılaştırılması" Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi 8.1 (2010): 7-16.
7. ELLİS, S, SİEGLER R. S, Development of Problem Solving, Thinking and Problem Solving-Handbook of Perception and Cognition (Sternberg, R.J.), Academic Press, U.S.A., 1994, s:337-362.
8. GELBAL, S, Problem Çözme Becerisinin Öğretimler Geliştirilmesi, Eğitimde Arayışlar 1. Sempozyumu, Eğitimde Nitelik Geliştirme, Özel Kültür Yayınları, İstanbul, .1991; 164-168
9. MERT, İ. S, Karar vermede yaratıcı problem çözme. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1997
10. KORKUT, F, Lise Öğrencilerinin Problem Çözme Becerileri. Hacettepe Üniversitesi, 2002
11. CÜCELOĞLU, D, İnsan ve Davranışı (7. Baskı). İstanbul: Remzi Kitapevi 1997
12. AKSOY, B, İlköğretim Sosyal Bilgiler Programında Yer Alan Coğrafya Konularının Öğretim İlkeleri Açısından Değerlendirilmesi, Konu Alanı Ders Kitabı İnceleme Kılavuzu Sosyal Bilgiler, Editör: Cemalettin Şahin, Gündüz Eğitim ve Yayıncılık, 2003; s. 227-241, Ankara.
13. ÖĞÜLMÜŞ, S, Kişilerarası Sorun Çözme Becerileri ve Eğitimi, Nobel Yayınları, Ankara, 2001, s:3-10
14. AKSU, M, "Problem çözme becerilerinin geliştirilmesi için öneriler" I. Felsefe ve Sosyal Bilimler Kongresi", Erzurum, 1984; s:11-19.
15. CÜCELOĞLU, D, İnsan Davranışı-Psikolojinin Temel Kavramları, Remzi Kitapevi, Ankara, 2003, s:200-225

16. ŞAHİN, N, H., HEPPNER, P. P., “Psychometric properties of the problem solving inventory in a group of Turkish university students”, *Cognitive Therapy and Research*, 17(4), 1993, s:379-396.
17. ASLAN, A. E, *Yaratıcı Problem Çözme*, Nobel Yayın Dağıtım, İstanbul, 2002, s:335-337
18. KRUGER, L. J, “Social Support and Self-Efficacy in Problem Solving Among Teacher Assistance Teams and School Staff”, *Journal of Educational Research*, 90 (3), 1997, s:162-169.
19. KALAYCI, N, *Sosyal Bilgilerde Problem Çözme ve Uygulamalar*, Gazi Kitapevi, Ankara, 2001, s:2-43.
20. BİNGHAM, A, *Çocuklarda Problem Çözme Yeteneklerinin Geliştirilmesi*, (Çeviri: Oğuzhan, A.F.), Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 3130, İstanbul, 2004; s:99-120.
21. ÇAM, S, TÜMKAYA, S, “Üniversite Öğrencilerinde Kişilerarası Problem Çözme”, *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*”, 15(2), 2006, s:119-132
22. KAYA, B, *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının düşünme becerilerinin öğretimine yönelik öz yeterliklerinin değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara. 2008
23. . DAĞLI, A, “Problem Çözme ve Karar Verme”, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(7), 2004, s:40-53
24. BİNGHAM, A. *Çocuklarda problem çözme yeteneklerinin geliştirilmesi* (Çev. A.Ferhan Oğuzkan). İstanbul: Milli Eğitim Yayınevi. (Eserin orijinali 1958’de yayımlandı). 1998. 23-29
25. DOĞANAY, A, *Değerler eğitimi*. C. Öztürk (Ed.), *Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi içinde* (s. 225-256). Ankara: Pegem A Yayıncılık
26. KURU, E, *Sporda Psikoloji*, Ankara, 2000
27. KORAY, Ö,- Azar A, *Ortaöğretim Öğrencilerinin Problem Çözme Ve Mantıksal Düşünme Becerilerinin Cinsiyet Ve Seçilen Alan Açısından İncelenmesi*, Mart 2008 Cilt:16 No:1 Kastamonu Eğitim Dergisi 125-136
28. SENEMOĞLU, N, *Gelişim Öğrenme ve Öğretim*, Kuramdan Uygulamaya. (12. Basım). Ankara: Gazi Kitabevi 536
29. AYDOĞAN, Y. and Ömeroğlu, E.. *Acquisition of general problem solving skills in early childhood period*. OMEP-2003 World Council Meeting and Conference Declaration Book 2, 2003;458-468.
30. OCAK, G, EĞMiR, E., “Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi”, *Asya Öğretim Dergisi*, 2(1), 2014, s:27-45
31. GÜZEL, A, “Marmara Üniversitesi Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri İle Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, İstanbul, 2004; s:38

32. BERKANT, H. G, EREN, İ, “İlköğretim Matematik Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi”.2013
33. GÜRBÜZ, S, YÜKSEL M, “Çalışma Ortamında Duygusal Zeka; İş Performansı, İş Tatmini, Örgütsel Vatandaşlık Davranışı ve Bazı Demografik Özelliklerle İlişkisi”. Doğuş Üniversitesi Dergisi, 9 (2), 2008, s:174-190.
34. HEPPNER, P.P.and PETERSEN, C.H. “The Development and implication of a personal problem solving inventory”. Journal of counselling psychology. 1982; 29:66-75.
35. THOMAS J.D'Z, Problem Solving And Behavior Modification, Goldfried, Marvin R. Journal Of Abnormal Psychology, Vol 78(1), Aug 1971; 107-126.
36. Hicks, M. J. Problem solving in business and management: hard, soft and creative approaches. (2013)
37. Başaran, İ.E., (1993). Eğitim Yönetimi . Kadioğlu Matbaası, Ankara
38. BİNBAŞIOĞLU, C, Eğitim Yöneticiliği, Binbaşıoğlu Yayınları, Ankara,1983, s:40-41-304
39. Zembat, R., and P. Ö. Unutkan. "Problem çözme becerilerinin gelişimi. Gelişim ve eğitimde yeni yaklaşımlar." (2005).
40. ERSOY. A, Türk Spor Örgütünde Yönetim Süreçlerinin Gerçekleşme Düzeyi, Doktora Tezi, Gaz Üniversitesi, 2004, Ankara
41. ERSAN, N, Yönetim Süreçleri ve Teorileri 2007,
42. KAYA, A, İlköğretim Okullarında Görev Yapan Eğitim Yöneticilerinin Yönetim Süreçlerinde Gösterdikleri Yönetimsel İşlevlerin Değerlendirilmesi (Gaziantep İli Örneği),Yüksek Lisans Tezi Gaziantep Üniversitesi Gaziantep 2000,
43. STERNBERG RJ, GRİGORENKO E,L, Thinking styles ve the gifted. Roeper Review, 1997;16:122-130
44. DURU E, Düşünme stilleri: Kavramsal ve kuramsal çerçeve. Eğitim Araştırmaları Dergisi, 2004, 18: 171-86
45. ÖZDEN Y, Öğrenme ve Öğretme. Ankara, Pegem Yayını, 2005
46. ARKONAÇ S.A, Psikoloji Zihin Süreçleri Bilimi. İstanbul, Alfa Yayınları 1998,
47. ÇUBUKÇU Z, Öğretmen adaylarının düşünme stillerinin belirlenmesi. Tekirdağ, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, 2004; 87-106.
48. SÜNBÜL A.M, Düşünme Stilleri Ölçeğinin Geçerlik Ve Güvenirliği. Ankara, Eğitim Ve Bilim Dergisi, 2004; 29.
49. STERNBERG RJ, Thinking Styles . New York, Cambridge University Pres, 1993
50. KARABULUT, E O, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Problem Çözme Becerileri İle Kişilik Özelliklerinin Bazı Değişkenler Bakımından Belirlenmesi Ve Karşılaştırılması (Ahievran Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi Örneği), Doktora Tezi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, Ankara 2009,

51. ALBAYRAK, A, Sivil Savunma Ve Seferberlik Hizmetlerinde Görevli Kamu Personelinin Problem Çözme Becerisi, Mobbinge Uğrama Ve Motivasyon Durumlarını Belirlemeye Yönelik Bir Alan Çalışması, Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Sağlık Kurumları İşletmeciliği Yüksek Lisans Programı, Atılım Üniversitesi, Ankara (2015),
52. AY, TR, Lise Öğrencilerinin Anne-Baba Tutumlarının Öğrencilerin Sosyal Problem Çözme Becerilerine Ve Depresyon Düzeylerine Etkisinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı Klinik Psikoloji Bilim Dalı, (2015),
53. ERZİNCANLI, S. Hemşirelerin Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ve Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ege Üniversitesi, İzmir, 2010
54. ALTUNTAŞ, E A, Okul Yöneticilerinin Düşünme Stilleri İle Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişki, Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı, , Gazi Osmanpaşa Üniversitesi Tokat, 2008,
55. DÜNDAR, S, “Polislerin Umutsuzluk Düzeyi İle Problem Çözme Becerisi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” Polis Bilimleri Dergisi, 10(3), 2008, s:77-92.
56. KONUKBAY, D. Engelli Çocuk Ebeveynlerinin Umutsuzluk Düzeyleri ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişki, Genelkurmay Başkanlığı, Gülhane Askeri Tıp Akademisi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans (2005),

EKLER

EK-1. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel Bilgi Formu

Değerli Katılımcı;

Bu Anket Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında yapılan yüksek lisans tezine veri sağlamak amacıyla Doğu Anadolu Bölgesinde bulunan Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinde Çalışan personelin problem çözme becerilerini araştırmak için yapılmaktadır. Sizlere dağıtmış olduğumuz anket 2 bölümden oluşmaktadır; 1.bölümde sizden kişisel bilgilerinize cevap aranmakta, 2. bölümde ise Problem Çözme Becerileri yer almaktadır. Anketi doldururken isim belirtmenize gerek yoktur. Anketi cevaplarken vereceğiniz cevapların doğru ve samimi cevaplar olmasına lütfen dikkat ediniz. Ankete olan katılımınızdan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

- Her soruyu mutlaka cevaplayınız.
- Her soruyu lütfen doğru cevaplar veriniz.
- Lütfen cevabınızı seçmiş olduğunuz şıkkın yanındaki parantez içine (X) işareti yazarak belirtiniz.

Kişisel Bilgi Formu

Cinsiyetiniz	Bayan ()	Erkek ()		
Yaşınız				
Göreviniz	Müdür ()	Antrenör()	Memur()	Diğer()
Mesleki kıdeminiz				
Çalışma süresi				
Eğitim durumunuz	Ortaokul ()	Lise ()	Üniversite Lisans()	Üniversite Ön lisans ()
	Yüksek Lisans ()	Diğer (Belirtiniz):		

EK-2. Problem Çözme Envanteri

Problem Çözme Envanteri'nde yöneltilmiş olan soruları cevaplama sistemi

1: Her zaman böyle davranırım

2: Çoğunlukla böyle davranırım

3 : Sık sık böyle davranırım

4 : Arada sırada böyle davranırım

5: Ender olarak böyle davranırım

6: Hiçbir zaman böyle davranmam

No	PROBLEM ÇÖZME ENVANTERİ	1	2	3	4	5	6
1	Bir sorunumu çözmek için kullandığım çözüm yolları başarısız ise bunların neden başarısız olduğunu araştırmam						
2	Zor bir sorunla karşılaştığımda ne olduğunu tam olarak belirleyebilmek için nasıl bilgi topluyacağımı uzun boylu düşünmem						
3	Bir sorunu çözmek için gösterdiğim ilk çabalar başarısız olursa o sorun ile başa çıkabileceğimden şüpheye düşerim						
4	Bir sorunu çözdükten sonra bu sorunu çözerken neyin işe yaradığını ayrıntılı olarak düşünmem						
5	Sorunlarımı çözmeye konusunda genellikle yaratıcı ve etkili çözümler üretebilirim						
6	Bir sorunumu çözmek için belli bir yolu denedikten sonra durur ve ortaya çıkan sonuç ile olması gerektiğini düşündüğüm sonucu						
7	Bir sorunum olduğunda onu çözebilmek için başvurabileceğim yolların hepsini düşünmeye çalışırım						
8	Bir sorunla karşılaştığımda neler hissettiğimi anlamak için duygularımı incelerim						
9	Bir sorun kafamı karıştırdığımda da duygu ve düşüncelerimi somut ve açık-seçik terimlerle ifade etmeye çalışmam						
10	Başlangıçta çözümünü fark etmesem de sorunlarımın çoğunu çözmeye yeteneğim vardır						
11	Karşılaştığım sorunların çoğu, çözebileceğimden daha zor ve karmaşıktır						
12	Genellikle kendimle ilgili kararları verebilirim ve bu kararlardan hoşnut olurum						
13	Bir sorunla karşılaştığımda onu çözmek için genellikle aklıma gelen ilk yolu izlerim						
14	Bazen durup sorunlarım üzerinde düşünmek yerine gelişi güzel sürüklenip giderim						

		1	2	3	4	5
15	Bir sorunla ilgili olası bir çözüm yolu üzerinde karar vermeye çalışırken seçeneklerimin başarı olasılığını tek tek değerlendirmem					
16	Bir sorunla karşılaştığımda, başka bir konuya geçmeden önce durur ve o sorun üzerinde düşünürüm					
17	Genellikle aklıma ilk gelen fikir doğrultusunda hareket ederim					
18	Bir karar vermeye çalışırken her seçeneğin sonuçlarını ölçer, tartar, birbirleriyle karşılaştırır sonra karar veririm					
19	Bir sorunu çözmek üzere plan yaparken o planı yürütebileceğime güvenirim					
20	Belli bir çözüm planını uygulamaya koymadan önce, nasıl bir sonuç vereceğini tahmin etmeye çalışırım					
21	Bir soruna yönelik olası çözüm yollarını düşünürken çok fazla seçenek üretmem					
22	Bir sorunumu çözmeye çalışırken sıklıkla kullandığım bir yöntem; daha önce başıma gelmiş benzer sorunları düşünmektir					
23	Yeterince zamanım olur ve çaba gösterirsem karşılaştığım sorunların çoğunu çözebileceğime inanıyorum					
24	Yeni bir durumla karşılaştığımda ortaya çıkabilecek sorunları çözebileceğime inancım vardır					
25	Bazen bir sorunu çözmek için çabaladığım halde, bir türlü esas konuya giremediğim ve gereksiz ayrıntılarla uğraştığım duygusunu yaşarım					
26	Ani kararlar verir ve sonra pişmanlık duyarım					
27	Yeni ve zor kararları çözebilme yeteneğime güveniyorum					
28	Elimdeki seçenekleri karşılaştırırken ve karar verirken kullandığım sistematik bir yöntem vardır					
29	Bir sorunla başa çıkma yollarını düşünürken çeşitli fikirleri birleştirmeye çalışmam					
30	Bir sorunla karşılaştığımda bu sorunun çıkmasında katkısı olabilecek benim dışındaki etmenleri genellikle dikkate almam					
31	Bir konuyla karşılaştığımda, ilk yaptığım şeylerden biri, durumu gözden geçirmek ve konuyla ilgili olabilecek her türlü bilgiyi dikkate almaktır					
32	Bazen duygusal olarak öylesine etkilenirim ki, sorunumla başa çıkma yollarından pek çoğunu dikkate bile almam					
33	Bir karar verdikten sonra, ortaya çıkan sonuç genellikle benim beklediğim sonuca uyar					
34	Bir sorunla karşılaştığımda, o durumla başa çıkabileceğimden genellikle pek emin değilim					
35	Bir sorunun farkına vardığımda, ilk yaptığım şeylerden biri, sorunun tam olarak ne olduğunu anlamaya çalışmaktır					

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu Başkanlığı

ETİK KURUL KARARI

TOPLANTI TARİHİ	TOPLANTI SAYISI	KARAR NO	ÇALIŞMACININ ADI SOYADI
25.03.2014	06	11	Yrd. Doç. Dr. Oğuzhan ALTUNGÜL

KARAR

"Doğu Anadolu Bölgesi Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinde Görev Yapan Personelin Problem Çözme Becerilerinin Değerlendirilmesi" konulu çalışma etik kurulumuzda görüşülmüş olup; çalışmanın etik kurallara uygun olduğuna oybirliğiyle karar verilmiştir.

Prof. Dr. Mustafa KAPLAN (Başkan)			
Prof. Dr. Eogin ŞAHNA (Üye)	İmza	Prof. Dr. Neriman ÇOLAKOĞLU (Üye)	İmza
Doç. Dr. Süleyman Serdar KOCA (Üye)	İmza	Doç. Dr. Erdal TAŞKIN (Üye)	İmza
Doç. Dr. Demet ÇİÇEK (Üye)	İmza	Doç. Dr. Ertan EVİN (Üye)	İmza
Doç. Dr. Sefa KAZANÇ (Üye)	İmza	Doç. Dr. Yalın Kılıç TÜREL (Üye)	İmza
Doç. Dr. Alper Osman ÖĞRENMiŞ (Üye)	İmza	Doç. Dr. Murat SUNKAR (Üye)	İmza
Doç. Dr. Yüksel SAVUCU (Üye)	İmza	Yrd. Doç. Dr. Fatih FIRDOLAŞ (Üye)	İmza
Yrd. Doç. Dr. Funda GÜLCU (Üye)	İmza	Yrd. Doç. Dr. Nurhan HALISDEMİR (Üye)	İmza

ÖZGEÇMİŞ

1981 Elazığ doğumluyum. Orta öğretimimi Elazığ da tamamladım. 1998-2003 yılları arasında Fırat Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek okulunda okudum. 2013 yılında ise Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor (tezli yüksek lisansı) başladım. Evli ve iki çocuk babasıyım şu an Aski Genel Müdürlüğünde çalışmaktayım.

